

سال سیزدهم
شماره ۳۵۶۲
دوشنبه
۲۵ حوت ۱۳۹۹
۱۵ مارچ ۲۰۲۱
قیمت: ۲۰ افغانی

صبح ۸

روایت دیروز آئینه امروز نوید فردا

آن گونه که یاری می کنی
یاری می شوی

بنیاد رحمانی
رحمانی بنسپ

اعتراض ها به اقدام ریاست پاسپورت

اداره احصایه برای متقاضیان پاسپورت خدمات فوری ارائه می کند

ریاست عمومی پاسپورت وزارت امور داخله به تازه گی طی اقدامی، صدور پاسپورت براساس شناس نامه ورقی را متوقف کرده است. این امر نگرانی شهروندان را در پی داشته است. شماری از شهروندان در اعتراض به این کار ریاست عمومی پاسپورت، می گویند که این ریاست در تباتی با حکومت در صدد توزیع اجباری شناس نامه الکترونیکی است و از این روش به عنوان اهرام فشار بر مردم استفاده می کند تا شهروندان وادار به گرفتن شناس نامه شوند. به گفته این شهروندان، روند دریافت شناس نامه الکترونیکی زمان بر است و ریاست عمومی پاسپورت باید با درک این موضوع، روند توزیع پاسپورت را براساس شناس نامه ورقی ادامه دهد. برخی اعضای مجلس نماینده گان نیز از این کار ریاست عمومی پاسپورت انتقاد دارند و می گویند که حکومت شهروندان را در «تنگنا» قرار می دهد تا تسلیم به گرفتن شناس نامه الکترونیکی شوند.

۸

رایزنی ها برای تهیه طرح تعدیلی؛

دولت انتقالی همچنان محل بحث میان ارگ و سپاسیون است

۳

حذف اقوام زیر نام حق هویت

۴

بازی خطرناک اکثریت سازی؛ اقدام نژادپرستانه و ارتجاعی

حتما معاون دوم رییس جمهور که خود حقوق دان است و توجیه اقدامات غیرقانونی رییس جمهور را در گذشته در کارنامه دارد، این اقدام اداره احصایه را فاقد جنبه مسلکی و علمی خوانده است. رد این ادعا از جانب معاون دوم رییس جمهور که خود حقوق دان است، اندازه بی پروایی گرداننده گان اصلی این حکومت و نارضایتی عمومی را برملا می کند.

۴

مورد ستاسی جامی په وړ بیه، لوړ کیفیت او معیاري خدمتونو سره تیاروو.

نارینه درېشي | بشپړه درېشي | یخن قاک | افغانی جامی

استانبول پوښاک تولیدی شرکت

www.pim.af

0731 56 4444

Scan Me

ایرانا افغان هوائی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

انتقال مریضان با خدمات ویژه
به کشور هندوستان

شنبه | دو شنبه | پنج شنبه

KABUL - DELHI DEP: 10:00 AM Local Time ARR: 01:00 PM Local Time
DELHI - KABUL DEP: 02:30 PM Local Time ARR: 03:30 PM Local Time

+93 (0) 790 07 1333 | flyariana.com | 1333

#آر_بانا_از_شماست

تعدیل طرح امریکا برای صلح افغانستان

کنش‌گران حوزه جمهوریت در پی بررسی طرح امریکا برای صلح افغانستان، کار روی اصلاح و تعدیل این طرح را آغاز کرده‌اند. گروه طالبان اما تاکنون کار بررسی طرح امریکا را به پایان نبرده است. این در حالی است که بیش از دو هفته تا برگزاری نشست ترکیه برای تصمیم‌گیری درباره طرح امریکا و تعدیلات احتمالی آن زمان باقی نمانده است. موضع حکومت افغانستان در پیوند به نشست ترکیه روشن است. حکومت گفته است که در این نشست شرکت می‌کند. این تصمیم در حالی اتخاذ شده است که جناح ارگ کماکان مخالف دولت انتقالی است. طرح ارگ برای گذار به نظم سیاسی پسا توافق صلح، انتخابات زود هنگام است. موضع گروه طالبان در پیوند به طرح امریکا و نشست قریب‌الوقوع ترکیه تاکنون مبهم است. موضع این گروه در روزهای آتی در این باره روشن خواهد شد. با این وصف، قابل پیش‌بینی است که گروه طالبان موضع خود در پیوند به طرح امریکا را توأم با ملاحظاتی اعلام خواهد کرد. این ملاحظات اما مانع شرکت این گروه در نشست ترکیه نخواهد شد. گروه طالبان برای طرح و پی‌گیری این ملاحظات نیاز به گفت‌وگو دارد که نشست ترکیه بهترین فرصت برای این کار است.

آنچه تا این دم مسلم شده است، این است که دولت موقت/انتقالی یک ایده پر طرفدار در سطح جهانی برای گذار افغانستان به یک نظم سیاسی تازه است. کشورهای عضو گروه ۱+۳ موسوم به ترویکای توسعه‌یافته از سازمان‌دهنده‌گان اصلی این طرح هستند. آن‌ها تا سه روز دیگر نشستی را با محوریت مصالحه ملی افغانستان در مسکو برگزار می‌کنند. نماینده‌گان دولت و طالبان نیز به عنوان «مهمانان افتخاری» در این نشست شرکت خواهند کرد.

طرح تازه دولت امریکا برای صلح افغانستان دارای سه بخش به شمول دولت انتقالی، دولت جدید و آتش‌بس است. در حوزه جمهوریت، در سایر موارد اختلاف نظر موجود نیست؛ اما درباره دولت انتقالی اختلافات بسیار عمیق است. جناح ارگ کاملاً مخالف این بخش از طرح امریکا است و خواستار برداشتن آن از این طرح است. در جناح سپیدار و در بین کنش‌گران سیاسی بیرون از حکومت، نگاه‌ها نسبت به دولت انتقالی تا اندازه زیادی مثبت است. با این وصف، بخش دولت موقت در طرح امریکا ناقص و مبهم است که این کنش‌گران تصمیم دارند آن را تعدیل و اصلاح کنند.

با توجه به این‌که دولت موقت/انتقالی از طرفداران زیادی برخوردار است، ارگ در فرجام ناگزیر است که عقب‌نشینی کند. این عقب‌نشینی با کمی فشار و یا امتیاز از سوی جامعه جهانی ممکن خواهد شد. کمالین که مقاومت ارگ در برابر تصامیم بسیاری - از جمله رهایی زندانیان خطرناک طالبان، فایده‌ای نداشته است. ارگ با وجودی که می‌داند قادر به ادامه مقاومت نیست؛ اما برای امتیازی‌گیری در دولت انتقالی و سودجویی از معامله پیش‌رو حاضر به عقب‌نشینی فوری هم نیست. این مقاومت اما دیر یا زود فروکش خواهد کرد. یکی از نشانه‌های آن هم همین حالا در آماده‌گی ارگ برای شرکت در نشست ترکیه دیده می‌شود؛ نشست ترکیه یکی از محورهای تصمیم‌گیری در آن دولت انتقالی/موقت است.

جدال، مخالفت و یا موافقت بر سر دولت انتقالی، بیهوده است و نتیجه‌ای جز وقت‌کشی ندارد. مناسب آن است که کنش‌گران حوزه جمهوریت تمام نیروی خود را برای اصلاح و تعدیل بهتر طرح امریکا توحید و بسیج کنند. نفع این حوزه در آن است که به بهبود طرح کمک و خلاهای آن را رفع کند.

صبا سحر هم‌زمان با ارتقا به رتبه «برید جنرالی» متقاعد شد

۸ صبح، کابل: صبا سحر از سینماگران مشهور کشور و معاون بخش جندر نیروهای ویژه پولیس که چندی پیش در یک حمله مسلحانه زخمی شده بود، از رتبه نظامی «سمونالی» به «برید جنرالی» ترفیع کرده است. طارق آرین، سخنگوی وزارت امور داخله به روزنامه ۸ صبح گفت که هم‌زمان با ترفیع، پیشنهاد تقاعدی صبا سحر نیز به دلیل جراحی که در حمله چهارم سنبله برداشته بود، منظور شده است. صبا سحر در چهارم سنبله هنگامی که از خانه به

سوی محل کارش در حرکت بود، در مربوطات حوزه هشتم شهر کابل در حمله افراد ناشناس زخمی شد. در این حمله محافظ و راننده او نیز زخم برداشته بودند. مسوولیت حمله بر صبا سحر را هیچ گروه و فردی بر عهده نگرفته بود. پولیس نیز تاکنون از شناسایی عاملان این حمله اطلاع نداده است. صبا سحر در کنار این که سال‌ها به عنوان افسر نیروهای ویژه پولیس کار کرده بود، فلم‌ساز نیز بود و یک شرکت فلم‌سازی را مدیریت می‌کرد.

اعضای هیأت اداری کمیسیون شکایات انتخاباتی در سمت‌های شان ابقا شدند

۸ صبح، کابل: اعضای هیأت اداری کمیسیون شکایات انتخاباتی به فیصله اکثریت کمیشنران این کمیسیون در سمت‌های شان ابقا شده‌اند. به این ترتیب، زهره بیان شینواری به عنوان رییس، مولوی دین محمد عظیمی به عنوان معاون

و محمد قاسم الیاسی به عنوان منشی و سخنگو به کارشان در کمیسیون شکایات انتخاباتی ادامه می‌دهند. این فیصله در نشستی روز شنبه، بیست‌وسوم حوت از سوی اعضای کمیسیون شکایات انتخاباتی صادر شده است.

در همین حال، کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی، آماده‌گی خود را برای برگزاری انتخابات مجلس نماینده‌گان ولایت غزنی، شوراهای ولایتی، شوراهای ولسوالی و شهرداری‌ها اعلام کرده است. در اعلامیه این کمیسیون آمده است که اعضای هیأت رهبری و دبیرخانه در هم‌آهنگی با سایر ارگان‌های دولتی ذیربط و نهادهای جامعه مدنی برای تأمین عدالت انتخاباتی، شفافیت در پروسه رسیدگی به شکایات و جلب اعتماد مردم نسبت به پروسه ملی انتخابات متعهد هستند.

دو انفجار بی هم در کابل؛

سه نفر کشته و ۱۲ نفر دیگر زخمی شدند

۸ صبح، کابل: پولیس کابل اعلام کرد که در پی دو انفجار جداگانه در مربوطات ناحیه‌های ششم و سوم شهر کابل سه غیرنظامی کشته شده و ۱۲ غیرنظامی دیگر زخمی شده‌اند.

این دو انفجار ساعت ۰۶:۳۰ شام یک‌شنبه، ۲۴ حوت در ساحه سرکاریز ناحیه سوم و منطقه پل سوخته ناحیه ششم رخ داد. فردوس فرامرز، سخنگوی پولیس کابل می‌گوید که این انفجارها دو موتر مسافربری نوع تونس را هدف قرار داده است. مسوولیت هر دو انفجار را فرد و یا گروهی بر عهده نگرفته است. سخنگوی پولیس کابل گفته است که این دو انفجار زیر بررسی تیم مشترک امنیتی است.

وزیر خارجه ترکیه در گفت‌وگو با اتمر: نشست استانبول جایگزین نشست دوحه نیست

۸ صبح، کابل: محمدحنیف اتمر، وزیر امور خارجه کشور با همتای ترکی خود مولود چاووش‌اوغلو از طریق تلفن درباره برگزاری دور بعدی گفت‌وگوهای صلح افغانستان به میزبانی ترکیه گفت‌وگو کرده است.

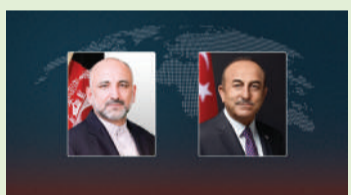
چاووش‌اوغلو پیش‌تر اعلام کرده بود که نشست صلح افغانستان در ماه اپریل به میزبانی ترکیه در شهر استانبول برگزار می‌شود.

طبق اعلام وزارت خارجه، مولود چاووش‌اوغلو در گفت‌وگو با اتمر گفته است که نشست صلح به میزبانی ترکیه، روند صلح دوحه خواهد بود. این تماس تلفنی روز شنبه، بیست‌وسوم حوت انجام شده است.

قطر میزبان دو دور نشست بین‌الافغانی است. در حال حاضر نیز بخشی از اعضای هیأت مذاکره‌کننده دولت در دوحه حضور دارند.

وزیر خارجه ترکیه هم‌چنان گفته است که طرف‌های شرکت‌کننده در برای اشتراک در نشست استانبول اعلام آماده‌گی کرده‌اند و این کشور هم‌چنان برای شرکت در نشست سه جانبه افغانستان و ترکیه با ایران و پاکستان آماده است.

حنیف اتمر از آماده‌گی ترکیه برای میزبانی «دور بعدی گفت‌وگوهای صلح افغانستان» استقبال کرده و این کشور را میزبان قابل اعتماد توصیف کرده است.

اتمر هم‌چنان بر افزایش تماس‌ها و مشورت‌ها در مورد اهداف، دستور کار، شرکت‌کننده‌گان و نتایج این نشست تأکید کرده است.

وزیر امور خارجه گفته است که انتظار می‌رود نشست ترکیه گامی به جلو در راستای تأمین آتش‌بس و دست‌یابی به راه حل سیاسی مطابق خواست و اراده مردم افغانستان باشد.

حنیف اتمر برگزاری نشست کشورهای قلب آسیا - پروسه استانبول در دوشنبه، پایتخت تاجیکستان را فرصت خوبی برای مشورت‌ها و آماده‌گی‌های بیشتر برای دور بعدی گفت‌وگوهای صلح خوانده است.

از جانب دیگر، قرار است نشست ویدیویی وزیران خارجه کشورهای اثرگذار در ۲۶ ماه مارچ به میزبانی سازمان ملل متحد درباره صلح افغانستان برگزار شود.

وانگ یو، سفر چین در کابل طی دیداری با محمدحنیف اتمر از حضور فعال کشورش در نشست مسکو، ترکیه و نشست وزیران خارجه کشورهای اثرگذار به میزبانی دبیر کل سازمان ملل متحد اطمینان داده است.

پنجمین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه برای بحث روی طرح پیشنهادی امریکا برگزار شد

بین‌المللی که قرار است در آینده نزدیک برگزار شود، موضع روشن و واحد گرفته شود.

او افزوده است: «ها از طرح مباحث هراس نداریم، اما موضع و خواست برحق مردم و جمهوری اسلامی افغانستان باید واضح باشند».

طبق اعلام سپیدار، در این نشست تأکید شده است که بحث صلح از سوی دولت و مردم افغانستان مطرح شده است و صلح افغانستان جنبه منطقه‌ای و بین‌المللی دارد.

اعضای کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی گفته‌اند که تلاش و حمایت صادقانه منطقه و جهان می‌تواند تضمین‌کننده موفقیت روند صلح باشد.

در پنجمین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی بسیاری از اعضای کمیته که در نشست‌های قبلی غایب بودند، نیز حضور داشتند.

می‌گذارد. به گفته رحیمی، درباره نشست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نیز فیصله شده است که افغانستان در این نشست‌ها شرکت کند.

تصمیم نهایی درباره طرح امریکا از سوی شورای عالی مصالحه ملی اعلام نشده است، اما عبدالله عبدالله گفته است که باید درباره طرح ارائه شده از سوی امریکا و نیز نشست‌های منطقه‌ای و

۸ صبح، کابل: پنجمین نشست کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی روز یک‌شنبه، بیست‌وچهارم حوت به ریاست عبدالله عبدالله برای بحث روی طرح پیشنهادی امریکا برای صلح و نشست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در پیوند به روند صلح افغانستان، برگزار شد. اعضای این نشست گفته‌اند: «از هر اقدام برای تأمین صلح در افغانستان حمایت می‌کنند و جمهوری اسلامی افغانستان برای موفقیت صلح پایدار و با عزت اراده‌ی محکم و استوار دارد».

از جانب دیگر، مجیب‌الرحمان رحیمی، سخنگوی شورای عالی مصالحه ملی می‌گوید که در این نشست فیصله شده است که جمهوری اسلامی افغانستان از تسریع روند مذاکرات استقبال می‌کند و نیز با مطالعه دقیق طرح پیشنهادی زلمی خلیل‌زاد، موضع خود را با امریکا در میان

رایزنی‌ها برای تهیه طرح تعدیلی؛

دولت انتقالی هم‌چنان محل بحث میان ارگ و سیاسیون است

هم‌زمان با ادامه رایزنی‌ها در مورد طرح امریکا، محمد اسماعیل خان، از اعضای رهبری شورای عالی مصالحه ملی، روز یکشنبه، بیست و چهارم حوت، در جریان سخنرانی‌اش در همایش مردمی سالروز قیام بیست و چهارم حوت هرات، از تلاش برخی چهره‌های سیاسی برای نهایی شدن «طرح جدید صلح» خبر داد. ظاهراً هدف او نیز تهیه طرح تعدیلی است. این عضو رهبری شورای عالی مصالحه ملی افزود که دیدگاه خود را در این طرح شریک کرده و امید دارد روی جنبه‌های متفاوت همه‌جانبه فکر و با دقت صحبت شود تا یک طرح واقعی به مردم تحویل گردد و با حمایت جامعه جهانی، کشورهای همسایه و منطقه از آن، صلح واقعی تأمین شود.

گونه «۵۰/۵۰» و مساوی بین حکومت و طالبان، یکی از چالش‌های اساسی طرح صلح خلیل‌زاد است؛ چرا که حکومت افغانستان حزب نیست، اما طالبان یک حزب است و احزاب اسلامی که طی ۲۶ سال گذشته طرف اصلی جنگ با طالبان بودند، از آن‌ها در این طرح یادآوری نشده است.

این عضو رهبری شورای عالی مصالحه ملی هشدار می‌دهد که طرف‌های درگیر جنگ افغانستان باید درک کنند که طرف اصلی جنگ مجاهدان هستند و اگر آنان نادیده گرفته شوند، طرح صلح خلیل‌زاد با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شود که رفع آن ناممکن خواهد بود. به عقیده او، ایجاد حکومت انتقالی همه‌شمول که مورد قبول ملت افغانستان باشد و در آن دست‌آوردها و ساختار کلی نظام مورد توجه قرار گیرد و هم‌چنان تداوم حمایت سیاسی و مالی جامعه جهانی از افغانستان، مهم‌ترین اصول برای پایان جنگ است و در غیر آن، صلح به چالش کشیده خواهد شد. این رهبر جهادی پافشاری می‌کند که اجماع منطقه‌ای و مذاکرات زیر نظر سازمان ملل مورد قبول است، اما در عین زمان دست‌آوردها و ساختارهای کلی نظام از جمله قوه‌های «اجرائیه، مقننه و قضائیه» و نیروهای پولیس، ارتش و امنیت ملی، واقعیت‌هایی هستند که باید حفظ شوند.

به باور اسماعیل خان، ادغام طالبان با حکومت، یک پرسش بزرگ است و در طرح صلح خلیل‌زاد، در پیوند به چگونگی این ادغام چیزی گفته نشده است. او می‌گوید که طالبان مسلح و طالبان بدون سلاح، چگونه در نظام مدغم می‌شوند و در این مورد پرسش‌های زیادی وجود دارد و باید در طرح واضح شود.

این در حالی است که برخی اعضای رهبری شورای عالی مصالحه ملی، از حکومت افغانستان می‌خواهند که در پیوند به مسأله صلح انعطاف‌پذیری بیش‌تری داشته باشد و اگر معنای «جمهوریت» اعتماد به رأی مردم است، مردم افغانستان خواهان پایان جنگ و تأمین صلح می‌باشند و باید دیدگاه آنان پذیرفته شود.

پیش از این محمدحنیف اتمر، وزیر امور خارجه کشور، با همتای ترکی خود مولود چاووش‌اوغلو، از طریق تلفن درباره برگزاری دور بعدی گفت‌وگوهای صلح افغانستان به میزبانی ترکیه گفت‌وگو کرده بود. مقام‌های ترکیه اعلام کرده‌اند که نشست صلح افغانستان در ماه اپریل به میزبانی این کشور در شهر استانبول برگزار می‌شود. طبق اعلام وزارت خارجه، مولود چاووش‌اوغلو، در گفت‌وگو با اتمر گفته است که نشست صلح به میزبانی ترکیه، جایگزین نشست دوحه نیست، بلکه مکمل روند صلح دوحه خواهد بود.

این تماس تلفنی روز شنبه، بیست و سوم حوت، انجام شد. وزیر خارجه ترکیه هم‌چنان گفته است که طرف‌های شرکت‌کننده برای اشتراک در نشست استانبول اعلام آمادگی کرده‌اند و این کشور هم‌چنان برای شرکت در نشست سه‌جانبه افغانستان، ایران و پاکستان آماده است. حنیف اتمر از آمادگی ترکیه برای میزبانی «دور بعدی گفت‌وگوهای صلح افغانستان» استقبال کرده و این کشور را میزبان قابل اعتماد توصیف کرده است. از سوی دیگر وانگ یو، سفر چین در کابل، در دیدار با محمدحنیف اتمر، از حضور فعال کشورش در نشست‌های صلح مسکو، استانبول و نشست وزیران خارجه کشورهای اثرگذار به میزبانی دبیر کل سازمان ملل متحد، اطمینان داده است.

در حالی که قرار است تا چند روز آینده دو نشست پیرامون مسأله صلح افغانستان با میزبانی کشورهای روسیه و ترکیه برگزار شود، بحث‌ها روی طرح‌های پیشنهادی برای ختم جنگ افغانستان و رسیدن به صلح داغ شده است. امریکا به تازه‌گی طرحی را به حکومت، طالبان و سیاسیون سپرده که در آن نقشه راه ایجاد یک حکومت انتقالی پیش‌بینی شده است. این طرح ده صفحه‌ای، چندین سناریوی احتمالی را برای ایجاد دولتی زیر نام «دولت انتقالی صلح» را پیش‌بینی می‌کند. براساس این طرح، قرار است یک ساختار جدید سیاسی به نام «دولت انتقالی صلح افغانستان» به میان آید که دارای «سه قوای مستقل و مساوی اجرائیه، شورای ملی و مقننه دارای دادگاه عالی و دادگاه‌های محلی» خواهد بود. براساس این سند «یک شورای عالی فقه اسلامی و یک کمیسیون تعدیل قانون اساسی» نیز ایجاد خواهد شد.

نشست استانبول ارایه می‌شود. طالبان نیز گفته‌اند که رایزنی‌شان در مورد این طرح ادامه دارد. محمدنعیم، سخنگوی دفتر سیاسی این گروه در قطر، روز یکشنبه، بیست و چهارم حوت، گفت که گروه طالبان تاکنون در مورد این طرح تصمیم نگرفته است، اما رایزنی در این مورد ادامه دارد. با این حال، منابع در دولت می‌گویند که براساس ارزیابی‌ها، احتمال دارد طالبان نیز با بخش‌هایی از این طرح مخالفت کنند؛ زیرا برخی از موارد شامل در این طرح با رویکرد طالبان هم‌خوانی ندارد. هرچند قرار بود نشست استانبول در بیست و هفتم مارچ برگزار شود، اما مقام‌های ترکی در ادامه زمان برگزاری آن را اوایل ماه اپریل عنوان کردند.

هم‌زمان با ادامه رایزنی‌ها در مورد طرح امریکا، محمد اسماعیل خان، از اعضای رهبری شورای عالی مصالحه ملی، روز یکشنبه، بیست و چهارم حوت، در جریان سخنرانی‌اش در همایش مردمی سالروز قیام بیست و چهارم حوت هرات، از تلاش برخی چهره‌های سیاسی برای نهایی شدن «طرح جدید صلح» خبر داد. ظاهراً هدف او نیز تهیه طرح تعدیلی است. این عضو رهبری شورای عالی مصالحه ملی افزود که دیدگاه خود را در این طرح شریک کرده و امید دارد روی جنبه‌های متفاوت همه‌جانبه فکر و با دقت صحبت شود تا یک طرح واقعی به مردم تحویل گردد و با حمایت جامعه جهانی، کشورهای همسایه و منطقه از آن، صلح واقعی تأمین شود. او از شخصیت‌های سیاسی افغانستان می‌خواهد این طرح را با دقت بررسی کنند تا یک «طرح داخلی صلح»، برای شکستن بن‌بست مذاکرات صلح افغانستان با طالبان، در نشست صلح ترکیه پیشنهاد شود و مورد قبول مردم، سیاسیون، احزاب و شرکای قضیه صلح قرار گیرد.

این چهره سرشناس سیاسی باور دارد که طرح صلح زلمی خلیل‌زاد، نقاط «خیلی خوب» و «مثبت» دارد، اما انتقادهای بزرگی هم بر آن وارد است، زیرا نحوه گزینش رییس جمهور و معاونانش به درستی مشخص نیست و روی این مسأله بحث‌ها و انتقادهای زیادی وجود دارد. به گفته او، آتش‌بس و ختم جنگ به گونه دائمی، برگزاری انتخابات در موقع مشخص، خروج کامل نیروهای خارجی از افغانستان و حفظ ارزش‌های حقوق بشری، از مهم‌ترین نکات و پیشنهادهای مطرح شده در طرح پیشنهادی زلمی خلیل‌زاد به شمار می‌رود. محمد اسماعیل خان باور دارد که تقسیم قدرت به

منبع آگاه از این نشست به روزنامه ۸ صبح گفت که بحث‌ها در نشست چهارم این کمیته نزدیک به سه‌ونیم ساعت ادامه یافت. در جریان بحث‌ها، تیم ارگ پذیرفتن دولت انتقالی صلح انکار را کرده، اما گفته که برای برگزاری انتخابات زودهنگام حاضر است. با این حال، افراد نزدیک به محمد اشرف غنی تصریح کرده‌اند که حتا در صورت برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری، آقای غنی تا زمان برگزاری آن در کرسی خود باقی خواهد ماند و زیر هیچ شرایطی کنار نخواهد رفت.

این در حالی است که دیگر اعضای کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی به تلاش‌ها برای تهیه طرح تعدیلی ادامه داده‌اند. بدین ترتیب هر یک از اعضای این کمیته دیدگاهش در مورد طرح پیشنهادی امریکا را جداگانه در پشت این طرح نوشته و به یک کمیته در شورای عالی مصالحه ملی ارایه کرده است. از میان حدود ۵۰ عضو این کمیته، نزدیک به ۲۵ عضو آن دیدگاه شخصی‌شان در مورد طرح امریکا را درج و تا پایان روز یکشنبه، بیست و چهارم حوت، به کمیته مربوطه تسلیم کرده‌اند. قرار است این روند امروز نیز ادامه یابد. پس از درج دیدگاه‌ها، کمیته تشکیل شده در شورای عالی مصالحه ملی این دیدگاه‌ها را توحید و برای تصمیم‌گیری، به نشست کمیته رهبری این شورا ارایه می‌کند. با تصمیم کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، این طرح به عنوان «طرح تعدیلی» در

پس از ارایه طرح دولت انتقالی صلح توسط امریکا به دولت و طالبان، رایزنی‌ها در مورد تهیه طرح تعدیلی آن ادامه یافته است. منابع در جناح حکومت می‌گویند که در رایزنی پیرامون مواد طرح پیشنهادی امریکا، توافق روی بخش‌های «دولت‌سازی» و «آتش‌بس» وجود دارد، اما موضوع «دولت انتقالی» هم‌چنان محل بحث است. ارگ‌نشینان گفته‌اند که تنها با انتخابات زودهنگام موافق‌اند، اما حاضر به پذیرفتن دولت انتقالی نیستند. سیاسیون اما در حال حاضر رایزنی‌ها را برای تعدیل طرح امریکا ادامه داده‌اند. از میان حدود ۵۰ عضو کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، نزدیک به ۲۵ عضو آن دیدگاه‌های‌شان را در مورد طرح پیشنهادی امریکا ارایه کرده‌اند. قرار است پس از نهایی شدن این روند، یک کمیته دیدگاه‌ها را توحید و آن را در ادامه برای تصمیم‌گیری به نشست بعدی کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی ارایه کند. با تصمیم در مورد طرح تعدیلی، این طرح در کنار طرح تعدیلی گروه طالبان در نشست استانبول به بحث گرفته می‌شود.

چند روز مانده به برگزاری نشست‌های صلح مسکو و استانبول در پیوند به صلح افغانستان، برخی اعضای شورای عالی مصالحه ملی از ادامه رایزنی‌ها برای تعدیل طرح امریکا خبر می‌دهند. نشست چهارم کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی روز یکشنبه، بیست و چهارم حوت، برگزار شد. یک

بازی خطرناک اکثریت‌سازی؛

اقدام نژادپرستانه و ارتجاعی

♦ بابک مازیار

در شرایطی که افغانستان در آستانه یک آزمون بزرگ قرار گرفته و آینده مردم ما با ابهام روبه‌رو است، حکومت بازی‌های خطرناک و بی‌باکانه‌ای را آغاز کرده است. تقسیم هدفمندانه اقوام تاجیک، هزاره و اوزبیک به ۵۴ قوم، یک برنامه غیرعلمی، ناسنجیده و خطرناک در شرایطی است که حکومت افغانستان باید بیش از هر زمان دیگر در جهت وحدت و همدلی مردم افغانستان و آنچه خود با تبوتاب حوزه جمهوریت می‌گوید، تلاش کند. این اقدام آن‌ها، اما تمام شعارهای‌شان را درباره جمهوریت و حراست از ارزش‌های آن، شعار دروغین، عوام‌فریبانه و منفعت‌جویانه ثابت ساخت. این اقدام که در شرایط کنونی می‌تواند اقدامی علیه امنیت ملی به شمار آید، تنها از ذهن‌های گرفتار جنون قومی و از یک اداره بی‌مسئولیت می‌تواند سر بزند.

سپردن کلان‌ترین مسایل مملکت پیچیده‌ای چون افغانستان به شماری از جوانان خام و بی‌تجربه و آلوده به عصبیت قومی، نتیجه‌ای غیر از این نمی‌تواند در پی داشته باشد. چه بسا که نهادی چون اداره دادگاه عالی که باید قانون را در جهت منافع علیای مردم تفسیر کند، چنین قراری را صادر کرده است.

نویسنده بعید می‌داند که این تصمیم بی‌باکانه به تنهایی به واسطه رییس جوان و خام اداره ملی احصاییه و معلومات گرفته شده باشد.

حکومتی که بر سر کار است بر اقدامات کوچک‌ترین واحدهای اداری افغانستان و اقدامات آن‌ها اشراف دارد. این تصمیم از درون ارگ منشا گرفته است و

حالا آن‌ها مکلفاند تا در برابر این بی‌مسئولیتی و اقدام ناسنجیده و غیرعلمی در برابر مردم افغانستان پاسخگو باشند. بعید نیست که چند روز بعد رهبری حکومت مسوولیت این اقدام را به اداره احصاییه ربط دهد و مانند اقدامات ناسنجیده دیگرشان در وزارت معارف کشور، این تصمیم را نیز برگرداند و حتا رییسان اداره را که گفته می‌شود از مقربان دربار غنی است، مانند مخکش از آن اداره اخراج کند.

شکی نیست که آنچه انجام شده است، خلاف ماده چهارم قانون اساسی، خلاف منافع و مصالح مملکت در شرایط حساس کنونی است؛ اقدامی که احساسات بخش بزرگی از مردم افغانستان را به شدت جریحه‌دار ساخته است.

حتا معاون دوم رییس جمهور که خود حقوق‌دان است و توجیه اقدامات غیرقانونی رییس جمهور را در گذشته در کارنامه دارد، این اقدام اداره احصاییه را فاقد جنبه مسلکی و علمی خوانده است. رد این ادعا از جانب معاون دوم رییس جمهور که خود حقوق‌دان است، اندازه بی‌پروایی گرداننده‌گان اصلی این حکومت و نارضایتی عمومی را برملا می‌کند.

حتا اگر دادگاه عالی چنین قرار غیرقانونی‌ای را صادر کرده باشد، باید در برابر صدور حکمی چنان ناسنجیده اعضای آن پاسخگو باشد. اداره‌هایی چون دادگاه عالی و کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی در سال‌های اخیر هرگز مانند یک اداره مستقل و پاسدار قانون عمل نکرده‌اند. این ادارات که اعضای آن توسط رییس جمهور تعیین

سپردن کلان‌ترین مسایل مملکت

پیچیده‌ای چون افغانستان به

شماری از جوانان خام و بی‌تجربه و

آلوده به عصبیت قومی، نتیجه‌ای

غیر از این نمی‌تواند در پی داشته

باشد. چه بسا که نهادی چون اداره

دادگاه عالی که باید قانون را در

جهت منافع علیای مردم تفسیر

کند، چنین قراری را صادر کرده

است.

می‌شوند، همواره در جهت منافع قدرت حاکم، قانون اساسی را تفسیر کرده‌اند. دادگاه عالی و کمیسیون مستقل تطبیق قانون اساسی تنها در زمانی ابراز وجود می‌کردند که دوام کار غیرقانونی رییس جمهور میان دو انتخابات را توجیه کنند. این ادارات، ادارات بلی‌گوی، غیرملی و فاقد صلاحیت و اعتبار حقوقی‌اند. این اداره باید پیش از صدور این قرار غیرقانونی، اقدام رییس جمهور برای زیر پا کردن قانون ثبت احوال نفوس را که خودش آن را در سال ۱۳۹۲ خورشیدی پس از تصویب مجلس نماینده‌گان توشیح کرده بود، غیرقانونی اعلام می‌کرد؛ اما از آنجایی که این اداره نیز یک اداره بلی‌گوی است، تنها در مواردی قرار صادر کرده است که رییس جمهور از آن قرارها و فیصله‌هایی را در جهت ادامه قدرت و یا اقدامات فراقانونی‌اش مطالبه کرده باشد.

آنانی که با این اقدامات فتنه‌انگیزانه در پی تحقق رویای اکثریت‌سازی قومی‌اند، باید بدانند که این رویا که بار بار به گونه کابوس ترسناک در تاریخ معاصر ما تحقق یافته، دیگر در تاریخ دفن شده است و مردم افغانستان به این گروه بی‌باک و فتنه‌انگیز اجازه چنین اقداماتی را هرگز نخواهند داد. این گروه تنگ‌نظر باید بدانند که جنگ افغانستان اگر نیم‌قرن عمر دارد، میلیون‌ها انسان اگر کشته، زخمی و یا آواره شده‌اند، اگر قانون و ارزش‌های دموکراتیک در دو دهه اخیر در این ملک پا نگرفته، علت اصلی‌اش قوم‌گرایی‌های لجوجانه کسانی است که با وجود تحصیل، کار و زنده‌گی انسانی در کشورهای دموکراتیک و پیش‌رفته جهان، به برابری انسان و

کرامت ذاتی او باور ندارند.

این مجموعه که شماری از آن‌ها در پیش‌رفته‌ترین کشورهای جهان به عنوان مهاجر، تنها و تنها به علت انسانیت مشترک‌شان با جامعه میزبان از تمام مزایای آن دولت‌ها مانند شهروندان میزبان برخوردار بوده، هنوز آن منزلت، وقار و شخصیتی را کسب نکرده‌اند که به برابری هم‌وطنان‌شان در سرزمین مادری‌شان باور داشته باشند. چنین واقعیت تلخی آدم را از آینده می‌ترساند. بخشی از مردم افغانستان حالا با خود می‌اندیشند که چگونه می‌توان با چنین گروهی یک‌جا زیست؛ گروهی که هیچ آموزه‌ای نمی‌تواند آن‌ها را به اندیشه انسانی، عادلانه و انسان‌دوستانه متمایل سازد. چگونه می‌توان با چنین گروهی به ساختن یک آینده مشترک و زیست باهمی امید بست. منظور نگارنده از گروه آن افرادی‌اند که خود را در جایگاه نماینده‌گی از یک قوم شریف جا می‌زنند و با خدعه و نیرنگ آن‌ها را با شعار دفاع از منافع‌شان در جهت منافع شخصی خود استفاده می‌کنند؛ در حالی که آن مردم هنوز هم محروم‌ترین مردمان این سرزمین‌اند.

اداره احصاییه با توزیع غیرقانونی شناس‌نامه الکترونیک و با تحمیل آن خلاف اراده شهروندان، اینک با تقسیم فتنه‌جویانه اقوام مهم افغانستان، دیگر اعتبارش را از دست داده است و مردم افغانستان به هیچ یک از کارها و سرشماری‌های این نهاد نه تنها اعتماد ندارند، بلکه باید رییس این اداره و تمام کسانی که در چنین اقدامی دست دارند، به نهادهای عدلی و قضایی معرفی شوند. حتا اگر اداره بلی‌گویی چون دادگاه عالی نیز این اقدام راسیستی‌شان را توجیه کند، از بی‌اعتباری این اداره و اقدامات قبلی و آینده آن در نزد مردم افغانستان چیزی نمی‌کاهد. مردم افغانستان این اداره و آمار و ارقام آن درباره افغانستان را مانند آرای گوسفندی انتخابات‌های گذشته غیرقابل اعتبار و غیرقانونی می‌دانند. هیچ بعید نیست که چنین اداره‌ای در تمام احصاییه‌ها دست‌اندازی نکند و در جهت اکثریت‌سازی قومی به آمار و ارقام نفوس افغانستان مانند آرای گوسفندی انتخابات‌های گذشته دستبرد نزند.

انتظار مردم افغانستان از حکومت کنونی این است که اگر به عنوان یک حکومت در ارایه خدمات اساسی برای مردم، ناکامی تان برای مردم ما و مردم جهان چون روز روشن آشکار شده است، زخم‌های تاریخی این سرزمین و مردمانش را باز نکنید و تفرقه میان اقوام افغانستان را عمیق‌تر از پیش نسازید. زیاده‌خواهی در تاریخ افغانستان تجربه شکست خورده است، تکرار این تجربه تلخ و شکست خورده، تکرار آلام و دردهای بی‌شمار مردم ما است.

حذف اقوام زیر نام حق هویت

تجزیه اقوام به تبارهای کوچک‌تر راه را برای تبعیض بیش‌تر و انکار گسترده‌تر هموار می‌کند و این به نفع افغانستان نیست. تا زمانی که همه اقوام افغانستان در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز شریک نباشند، تبعیض نیز ادامه خواهد یافت. راه حل این است که ارگ به جای تصمیم‌گیری‌های تفرقه‌افکنانه، راه را برای مشارکت همه اقوام هموار کند.

♦ حسین سیرت

تجزیه اقوام غیرپشتون به اقوام کوچک‌تر بسیار خطرناک است. زیرا این اقوام به هراندازه کوچک‌تر شوند، به همان اندازه از قدرت دور می‌شوند و همان سهم ناچیز و سمبولیک کنونی را نیز از دست می‌دهند. در حال حاضر که هیچ رقم مشخصی از درصدی و جمعیت اقوام وجود ندارد، عده‌ای زیر نام قوم اکثریت، تصمیم‌های جدی و سرنوشت‌ساز را در یک حلقه کوچک اتخاذ می‌کنند. در نشست‌های مهم ارگ، نماینده‌گان اقوام دیگر نه در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز حضور دارند و نه هم از آن خبر می‌شوند. وقتی تصمیم‌گیری‌های بسیار مهم در مورد سرنوشت مردم افغانستان در ارگ گرفته می‌شود، شما تنها سه و یا چهار نفر را می‌بینید؛ اشرف غنی، حمدالله محب و فضل‌محمود فضلی. این سه نفر پشتون هستند و صلاحیت تمام تصمیم‌گیری‌ها در مورد سرنوشت افغانستان را دارند. در همین جمع تصمیم گرفته می‌شود که کدام تظاهرات خوب است و کدام تظاهرات باید با بمب و تفنگ پاسخ داده شود. همین سه نفر تصمیم می‌گیرند که کدام جنگ‌سالار خوب و از خود است و کدام جنگ‌سالار باید نابود شود؛ چون جنگ‌سالار «خودی» نیست. همین سه نفر تصمیم می‌گیرند که کدام ولایات از امکانات دولتی برخوردار و کدام ولایات از آن محروم

باشد. پیام‌ها، مکتوب‌ها و احکامی که از ارگ صادر می‌شود باید مطابق به قانون اساسی و عدالت‌محور باشد. همه اقوام نماینده‌گان خود را در آن ببینند و این خانه، برای حفظ وحدت ملی تلاش کند و با تقسیم عادلانه منابع و بودجه، حکومت‌داری و تطبیق قانون را در سراسر افغانستان گسترش دهد. ولی در سال‌های اخیر ارگ کار خانه‌گی خود را فراموش کرد و تصمیم گرفت که به جای تقسیم عادلانه بودجه و امتیازات، راه تبعیض را در پیش گیرد. حکومت‌داری براساس تبعیض و استفاده از قدرت برای گسترش تبعیض و انکار دیگران، پیامدهای زیان‌باری دارد و ما نتیجه آن را این روزها می‌بینیم. در صورتی که از همین حالا جلو تجزیه اقوام گرفته نشود، اقوام تجزیه شده قیمت هنگفتی خواهند پرداخت، در بیست سال گذشته میلیاردها دالر کمک جامعه جهانی براساس تبعیض قومی تقسیم شد. ولایات توسعه نیافته به بهانه‌های مختلف از توزیع برابر بودجه محروم شدند؛ در حالی که حکومت بیش‌تر این کمک‌ها را به ولایات توسعه یافته‌تر براساس برتری‌جویی‌های قومی تقسیم کرد. نتیجه و پیامد تقسیم قومی بودجه این است که در یک ولایت کودکان در فضای باز و یا در زیر خیمه

شوند. ارگ گاهی نشست‌های تشریفاتی را نیز برگزار می‌کند که در آن چند تن از نماینده‌گان اقوام دیگر نیز حضور دارد؛ ولی این نشست‌ها هرگز اجرایی و سرنوشت‌ساز نیست. تصور کنید که اقوام دیگر را به پارچه‌های کوچک‌تری تجزیه کردند، آن گاه نه تنها نماینده‌گان اقوام در تصمیم‌گیری‌های مهم ملی و سرنوشت‌ساز حضور نخواهند داشت؛ بلکه تعداد نماینده‌گان آن‌ها در پارلمان و شوراهای ولسوالی نیز به صورت چشم‌گیری کاهش خواهد یافت.

فوری‌ترین پیامد تجزیه اقوام این است که در انتخابات بعدی شورای ولسوالی‌ها، شورای ولایتی و پارلمان، اقوام تجزیه شده چون رای کم‌تری نسبت به قوم پشتون دارند، به شوراهای ولسوالی، شوراهای ولایتی و پارلمان راه نمی‌یابند و به این ترتیب اقوام تجزیه شده از مشارکت سیاسی و تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز در ولایات و ولسوالی‌های‌شان محروم می‌شوند. از سوی دیگر، تجزیه قومی می‌تواند مانع راه یافتن نماینده‌گان اقوام تجزیه شده در پارلمان نیز شود.

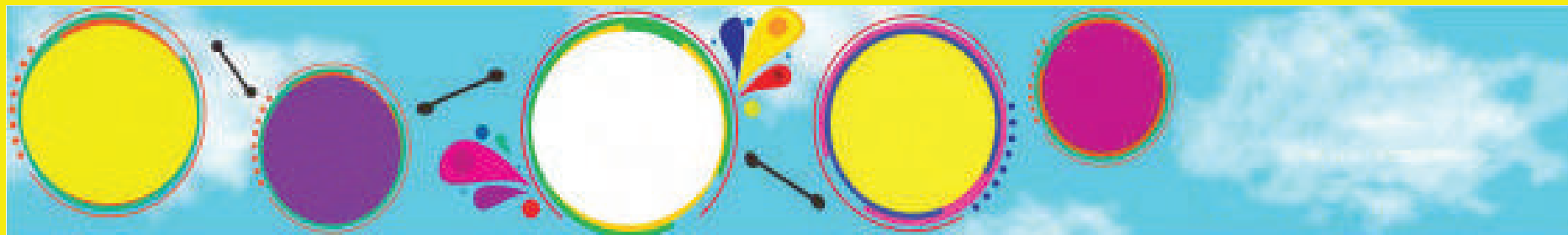
حکومت‌داری براساس تبعیض

اساسا ارگ ریاست جمهوری باید خانه تمام اقوام

درس می‌خوانند، هیچ سرپناهی برای نجات از سرما و گرما ندارند و از هیچ‌گونه کمک مادی برای بهبود شرایط آموزشی بهره‌مند نمی‌شوند؛ ولی در ولایت دیگر با بودجه چند صد هزار دالری مکتب ساخته می‌شود. طعم تلخ نابرابری‌ها، تبعیض و نادیده گرفتن‌ها را شهروندانی می‌دانند که حداقل در بیست سال گذشته از کمک‌های میلیاردی جامعه جهانی محروم ماندند.

در حال حاضر یک ولسوالی با داشتن بیش از ۳۰۰ هزار نفر جمعیت امتیاز یک ولسوالی را می‌گیرد و ولسوالی دیگر با داشتن ۱۰ هزار جمعیت نیز از همین مقدار بودجه مستفید می‌شود. این نشانه آشکار تبعیض و انکار است. ما می‌بینیم که در یک ولایت سرک‌ها اسفالت می‌شود و ولایات دیگر حتا بودجه‌ای برای هموارسازی سرک‌های خامه هم ندارند. این تبعیض است و دلیل آن هم این است که تصمیم‌گیرنده‌گان در حکومت مرکزی براساس برتری‌جویی‌های قومی و سمتی تصمیم می‌گیرند و مشارکت دیگران در قدرت انکار می‌شود.

تجزیه اقوام به تبارهای کوچک‌تر راه را برای تبعیض بیش‌تر و انکار گسترده‌تر هموار می‌کند و این به نفع افغانستان نیست. تا زمانی که همه اقوام افغانستان در تصمیم‌گیری‌های سرنوشت‌ساز شریک نباشند، تبعیض نیز ادامه خواهد یافت. راه حل این است که ارگ به جای تصمیم‌گیری‌های تفرقه‌افکنانه، راه را برای مشارکت همه اقوام هموار کند.

+93) 700 175 510 / +93) 788 788 799

جهت سفارش آگهی‌تان با شماره‌های روبه‌رو در تماس شوید:

روزنامه ۸ صبح برای توسعه کسب و کارتان صفحه‌ی ویژه تبلیغات ایجاد کرد. روزنامه ۸ صبح به هدف کمک و حمایت از توسعه مشاغل و تجارت، تبلیغات شما را با هزینه کم‌تر و کیفیت بهتر نشر می‌کند. این روزنامه یک صفحه‌ی ویژه تبلیغاتی را به همین منظور راه‌اندازی کرده است. در این صفحه‌ی ویژه به تناسب استطاعت شما فضا وجود دارد. ما با داشتن تیراژ بلند در نسخه‌ی چاپی و مخاطبان حداکثری در پایگاه‌های مجازی‌مان آماده همکاری با مشاغل و کسب‌وکارهای مختلف هستیم تا تبلیغات شما را با مخاطبان خود به اشتراک بگذاریم.

بهزاد فرنیچر

Email: behzad.dost@gmail.com 0781 700 000

بهزاد فرنیچر کیفیت بهتر

آدرس: چهارراهی بره‌کی، کابل، افغانستان

شرکت خدمات IT برتر تیک

لیست بهترین خدمات ما

- طراحی وبسایت
- وب هاستینگ و ثبت دامین
- طراحی و توسعه دیتابیس
- ساخت برنامه‌های موبایل
- طراحی و پیاده سازی نتورک
- نصب کامره‌های امنیتی
- بازاریابی از طریق شبکه‌های اجتماعی
- گرافیک دیجیتال (لوگو، بروشور، ویزیت کارت...)
- سئو (بالا بردن رتبه سایت در صفحه اول گوگل)

+93777690909 info@bartartech.com
+93787935900 www.bartartech.com
کوته سنگی، کویلی دواخانه، کابل افغانستان

آشپزخانه مادر

تهیه غذاهای با کیفیت با نازل ترین قیمت
برای محافل رسمی و شخصی

آشپزخانه مادر یکی از مدرن ترین و پیشرفته ترین آشپزخانه‌های پایتخت است که افتخار دارد برای اولین بار در افغانستان با ویژگی‌های منحصر به خودش به فعالیت آغاز نموده است. آشپزخانه مادر افتخار دارد که بهترین و باکیفیت‌ترین غذاهای داخلی و خارجی را با مجرب‌ترین آشپزها برای محافل رسمی و شخصی، مهمانی‌ها و دعوت‌ها، ورکشاپ‌ها و سمینارها با انتقال رایگان به اسرع وقت با نازل ترین قیمت در خدمت مشتریان عزیز قرار دارد. ما در تلاش هستیم تا با ارائه خدمات صادقانه و متفاوت از دیگران اعتبار و رضایت مشتریان محترم‌مان را کسب کنیم و باورمندیم که گنجی با ارزش‌تر از رضایت و خدمت صادقانه برای همشهریان ما وجود ندارد.

آدرس: سرک اول کارته چهار، کوچه لیسه عالی رابعه بلخی
شماره‌های تماس: ۰۷۷۰۶۷۶۴۶۵ - ۰۷۰۷۱۳۱۳۲۶

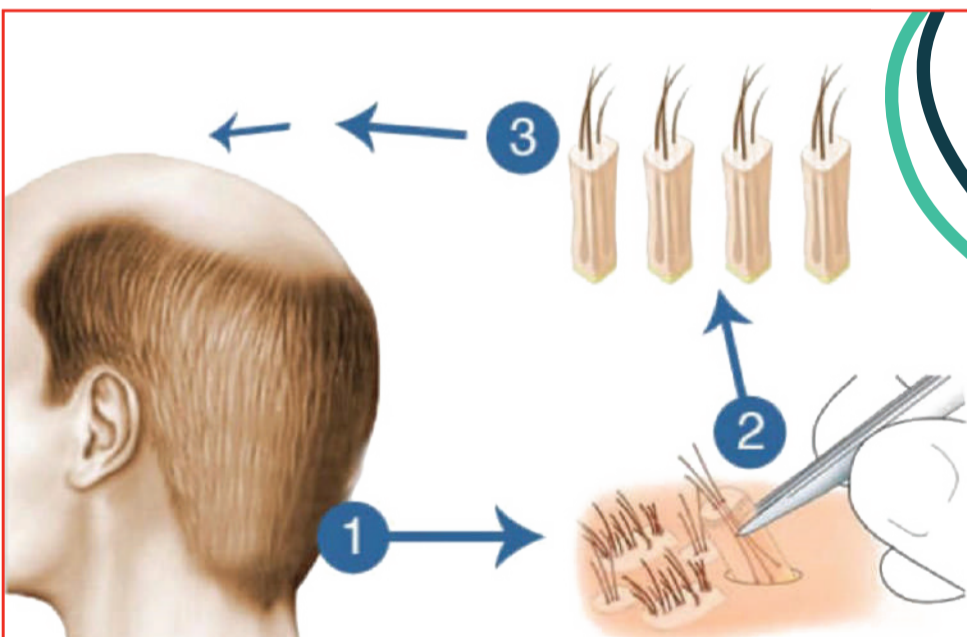
شفاخانه آینه صحت

تخفیف ویژه
۲۸۰۰۰ افغانی

کاشت مو طبیعی به روش FUE

کاشت مو یکی از تداوی‌های عمده و اساسی برای طاسی سر است. در این تداوی موها از ساحات عقب سر یعنی قسمت‌هایی که موها قوی‌تر هستند و مساعد به ریزش نیستند گرفته شده و به قسمت جلو سر یعنی جاهای خالی انتقال داده می‌شود. قبلاً هموطنان ما برای اجرای این عملیه مجبور به سفر به خارج از کشور بودند اما فعلاً این عملیه در داخل کشور با مصارف کمتر قابل اجرا است. تیم مرکز جلدی و زیبایی شفاخانه آینه صحت با سرپرستی داکتر پامیر حسین صالحی، داکتر میوند حبیب و داکتر وحیدالله عاشر، با در نظر داشت شرایط اقتصادی هموطنان ما کاشت مو را با کیفیت عالی و تخفیف ویژه انجام می‌دهد.

آدرس: بین چهارراهی پروان دوم و گل سرخ، شفاخانه آینه صحت
شماره تماس: ۰۷۸۱۲۳۵۰۴۰

آش دلپذیر

یک بار امتحان کنید
بار بار نوش جان

آدرس: جاده بابہ مزاری، مهتاب قلعه، روبروی شفاخانه
محمدعلی جناح، جوار دانشگاه رابعه بلخی
شماره تماس: ۰۷۷۵۲۰۷۳۶۸

پوشش همه‌گانی صحی؛

کاهش فقر، بهبود صحت و توسعه اقتصادی

این مقاله واضح می‌سازد که اختصاص منابع مالی کافی برای بهبود صحت مصرف نیست؛ بلکه سرمایه‌گذاری برای انکشاف اقتصادی است و تامین پوشش همه‌گانی صحی (دسترسی همه مردم به انواع خدمات صحی بدون پرداخت‌های مالی صحی، آن‌ها را تحت فشار اقتصادی قرار نمی‌دهد) کشورهای کم‌تر انکشاف‌یافته را بر علاوه بهبود صحت مردم، در فقرزدایی و دستیابی به انکشاف اقتصادی نیز کمک می‌کند.

دکتر خواجه قمرالدین صدیقی
مشاور پیشین وزارت صحت عامه

بهبود صحت در صد سال اخیر که به واسطه شاخص‌های متعدد، از جمله افزایش عمر یا اوسط عمر ارزیابی می‌شود، مدیون انکشاف اقتصادی است. افزایش طول عمر در کشورهایی که توانسته‌اند به پیشرفت‌های اقتصادی و علمی نایل آیند، مصداق روشن این ادعا است. البته که پیشرفت‌های علمی که به نوبه خود مرهون پیشرفت اقتصادی است، نیز در بهبود صحت نقش داشته است.

شهرنشینی، بهبود حفظ الصحه فردی با آغاز عصر صنعتی شدن، کشف واکسن، دواهای ضد میکروب و دیگر دواها، شیوع امراض ساری را به صورت قابل ملاحظه کاهش داد. به همین ترتیب، پیشرفت‌ها در حوزه صحت عامه و دانش بشر در خصوص چگونگی وقایع و کنترل امراض ساری هم‌زمان با پیشرفت‌های اقتصادی، در کاهش وفیات زود هنگام ناشی از امراض ساری و افزایش طول عمر نقش داشته است.

از این رو، این که انکشاف اقتصاد می‌تواند در بهبود صحت افراد در یک جامعه نقش بازی کند، اکثر مردم، به ویژه قشر با سواد جامعه به شمول رهبران سیاسی نسبت به آن آگاهی دارند. اما این موضوع که بهبود صحت مردم در کاهش فقر و رشد اقتصادی تأثیرگذار و یکی از پیش شرط‌های دستیابی به انکشاف اقتصادی و توسعه پایدار است را کم‌تر کسی می‌داند.

آن چنانی که تجربه دو قرن اخیر کشورهای انکشاف‌یافته و مطالعات انجام شده روی رابطه انکشاف اقتصادی با بهبود صحت نشان می‌دهد، انکشاف اقتصادی می‌تواند موجب بهبود صحت شود. این که دارد، نیز طی مطالعات متعدد و تجارب کشورهایی که روی صحت به حد کافی سرمایه‌گذاری کرده‌اند، به اثبات رسیده است.

صحت خوب در انکشاف اقتصادی نقش کلیدی بازی می‌کند، یک مطالعه درازمدت که به واسطه رابرت فوگل، برنده جایزه نوبل در بخش اقتصاد انجام شده، به صورت واضح این ادعا را ثابت ساخته است.^۱ مطالعاتی که در خصوص نقش صحت در انکشاف اقتصادی کشورهای صنعتی در بیش از یک قرن اخیر انجام شده، نیز این ادعا را تأیید کرده است.^۲ صحت تنها یک پیامد انکشاف اقتصادی نیست؛ بلکه در انکشاف اقتصادی و اجتماعی نیز نقش بازی می‌کند^۳ زیرا در نبود صحت استفاده کامل از تمام ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل افراد یک جامعه به عنوان شهروندان مسؤلیت‌پذیر، فعال و مولد جامعه امکان‌پذیر نخواهد بود.^۴

سرمایه‌گذاری پایدار در حوزه صحت، موجب رفع فقر می‌گردد^۵ شواهد نشان می‌دهد که مصارف روی سکتور صحت هزینه نیست، بلکه سرمایه‌گذاری است.^۶ صحت خراب، خانواده‌ها را در دام فقر گیر می‌اندازد.^۷ برخوردار بودن از صحت اما به اطفال اجازه می‌دهد که به نسبت امراض کشنده دوره طفولیت تلف نشوند، خوب نمو کنند و خوب‌تر بیاموزند. به بزرگسالان اجازه می‌دهد که از توانایی خوب کاری برخوردار باشند، برای خود و جامعه خود کار و در تقویت اقتصاد فردی و ملی سهم‌شان را ادا کنند.

از این رو، گفته می‌شود که امنیت صحی یک پیش‌شرط اساسی انکشاف اقتصاد فردی، ملی و جهانی به حساب می‌آید.^۸ صحت پیش شرط اساسی دستیابی به هر سه بعد توسعه پایدار (اجتماعی، محیط زیستی و اقتصادی) می‌باشد.^۹

سکتور صحت یک منبع مهم انکشاف اقتصادی در سطح جهان، به ویژه برای کشورهای دارای درآمد پایین به حساب می‌آید. سرمایه‌گذاری بالای صحت نه تنها منجر به زنده‌گی صحت‌مند می‌شود، بلکه منجر به شغل‌زایی، بهبود ثبات اجتماعی و ثبات سیاسی، خلاقیت در تکنولوژی، افزایش قدرت تولید و بازدهی اقتصادی نیز می‌گردد.^{۱۰}

سرمایه‌گذاری روی صحت برای تامین پوشش همه‌گانی صحی یکی از روی‌کردهای موثر در کاهش فقر و رشد اقتصادی و انکشاف اقتصادی درازمدت در سطح جوامع بشری به حساب می‌آید.^{۱۱} این در حالی است که به دلیل عدم درک کافی رهبران

می‌دهد که تامین پوشش همه‌گانی صحی در فقرزدایی نقش کلیدی دارد.

برنامه‌ریزی برای تامین پوشش همه‌گانی صحی یک سرمایه‌گذاری اساسی روی قوای بشری کارا، با قدرت بازدهی خوب که لازمه رشد اقتصادی و توسعه است، پنداشته می‌شود. پوشش همه‌گانی صحی (Universal Health Coverage) فرصتی را برای تحقق آرزوی که ارسطو آن را «شکوفایی انسان» اطلاق نمود و ایده‌ای که امرتیا سن، برنده جایزه نوبل اقتصاد آن را در ۱۹۷۹ مطرح کرد، فراهم می‌کند.^{۱۸}

در شرایطی که فقر و نابرابری‌های اقتصادی در جهان در حال افزایش است، تامین پوشش همه‌گانی صحی می‌تواند در فقرزدایی نقش مهم بازی کند.^{۱۹} از این رو، «پوشش همه‌گانی صحی» برای کشورهای کم‌تر انکشاف‌یافته یک پیش شرط دستیابی به انکشاف اقتصادی و توسعه پایدار پنداشته می‌شود.

با در نظر داشت این که فقرزدایی یکی از وعده‌های رییس جمهور غنی در انتخابات اخیر ریاست جمهوری بود، خواستم این مقاله را بنویسم و عنوان کنم که: جناب رییس جمهور! برای فقرزدایی و دستیابی به انکشاف اقتصادی پایدار، باید به حد کافی روی صحت سرمایه‌گذاری کنید و برنامه‌ریزی برای تامین «پوشش همه‌گانی صحی» را در اولویت کار حکومت قرار دهید.

یادداشت: با در نظر داشت آنچه در خصوص اهمیت صحت در فقرزدایی و انکشاف اقتصادی به استناد تحقیقات علمی و تجارب جهانی در این مقاله بیان شد، حکومت افغانستان باید برای کاهش فقر و دستیابی به انکشاف اقتصادی روی صحت به حد کافی سرمایه‌گذاری کند و متحول‌سازی سکتور صحت کشور را برای فراهم شدن پیش‌زمینه‌های مورد نیاز برای دستیابی به پوشش همه‌گانی صحی، در اولویت کار قرار دهد. این امر تحقق خواهد یافت، مگر این که رسانه‌ها و جامعه مدنی برای تحقق آن دادخواهی کنند.

1- Good health plays a substantial role in economic growth. A long-term study for England carried out by Robert Fogel, a Nobel Prize winner in Economics, clearly demonstrates this. Studies on the role that health plays in growth from more than a century of history in currently developed countries confirm this as well./world bank 2003.

2- Studies on the role that health plays in growth from more than a century of history in currently developed countries confirm this as well./ World Bank (2003).

3- Health is not only an outcome of development but also a key contributor to social cohesion and citizenship, as well as economic and social progress.

4- In the absence of health, the full potential and capabilities of individuals as active, productive and responsible members of society cannot be realized.

5- "Because ill-health traps people in poverty, sustained investment in the health of the poor could provide a policy lever for alleviating persistent poverty."

6- Health expenditure is recognized as growth-friendly expenditure. Cost-effective and efficient health expenditure can increase the quantity and the productivity of labor by increasing healthy life expectancy./ Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs (2012).

7- ill-health traps people in poverty./ World Health Organization. World health report 1999. Making a difference. Geneva:WHO, 1999:7.

8- Hence health security is a fundamental and indispensable prerequisite to global, national and individual development.

9- Health is a precondition for all three dimensions of sustainable development – social, economic and environmental./ A/RES/66/288. "Resolution adopted by the General Assembly on 27 July 2012. The future we want." UNGA, 11 September 2012.

10- The health sector is an important source of real economic growth globally and particularly in low-income and lower middle-income countries. Investing in health not only leads to healthier lives, it also generates employment, fosters social and political stability, drives technological innovation and contributes to higher productivity and conomic output./ WHO High-Level Commission on Health Employment and Economic Growth (2016) Final Report of the Expert Group. Geneva.

11- good population health is a critical input into poverty reduction, economic growth, and long-term economic development at the scale of whole societies./ Macroeconomics and health: Investing in health for economic development. Report of the Commission on Macroeconomics and Health.

12- "Afghanistan has one of the highest OOP health expenditure (in percentage of total health expenditure) in the world, and one of the lowest government health expenditure." / Afghanistan Health Sector Review 2020

health spending remains very low, at around US\$8 per Afghan./Afghaniatan public expenditure update 2019 world bank.

13- Despite the undeniable progress experienced in the last decade, Afghanistan still has some of the worst health indicators in the world./ Afghanistan Health Sector Review 2015 15.

14- Despite significant improvements in the coverage and quality of health services, Afghan health indicators remain below average for low income countries. World bank / Afghanistan overview Last Updated: Nov 02, 2016.

15- Afghanistan has one of the highest OOP health expenditure (in percentage of total health expenditure) in the world/ Afghanistan Health Sector Review 2020.

16- The 2017 results show that Afghanistan's health system is primarily financed by the household OOP expenditure accounting for 75.5% of Current Health Expanditure / MoPH 2019 Fourth Round of Afghanistan National health Account)

17- The World Health Organization (WHO) estimates that globally over 150 million people incur catastrophic health expenditure while over 100 million are pushed into poverty due to OOP health payments./The World Health Report 2010: Health Systems Financing: The Path to Universal Coverage. Geneva: World Health Organization.

18- UHC is an important investment in human capital, which is necessary for economic growth and development; UHC lays the framework of opportunity for what Aristotle called "human flourishing," an idea that has been elaborated by Nobel Prize-winning economist Amartya Sen. 3 / Cheng T. Universal health coverage: an overview and lessons from Asia. Harvard Public Health Review.2015.

19- UHC is important as a means to fight poverty in the age of deepening income inequality worldwide, recently highlighted dramatically in the important work on wealth and income inequality by the French economist Thomas Piketty in his 2014 book, Capital in the Twenty-First Century.

۲۰- دسترسی تمام اقشار اجتماعی یا همه مردم به تمام انواع خدمات صحی (خدمات ارتقای صحت، خدمات وقایوی، مراقبت‌های معالجوی و اعاده‌ای) طوری که این خدمات از کیفیت و موثریت کافی برخوردار باشد و مردم به نسبت مصارف مالی صحی در تنگنای اقتصادی قرار نگیرند.

افزایش فقر در افغانستان، عدم سرمایه‌گذاری کافی روی بهبود صحت و محافظت مردم در برابر هزینه‌های مالی کمرشکن خدمات صحی است.

نتیجه:

رهبران سیاسی باید بدانند که سرمایه‌گذاری روی صحت در انکشاف اقتصادی نقش اساسی دارد. تخصیص منابع مالی برای سکتور صحت و بهبود صحت مردم، هزینه یا مصرف نیست؛ بلکه سرمایه‌گذاری برای انکشاف اقتصادی و اجتماعی است و مهم‌تر از همه این که حکومت‌ها باید بدانند که صحت پیش شرط اساسی دستیابی به توسعه پایدار است. در ضمن، توجه باید داشت که تحقیقات و تجارب جهانی نشان

سیاسی کشورهای کم‌تر انکشاف‌یافته نسبت به اهمیت و نقش صحت در انکشاف اقتصادی، اشتغال‌زایی، فقرزدایی، بهبود ثبات سیاسی و اجتماعی، حکومت‌ها در این کشورها روی بهبود صحت سرمایه‌گذاری نمی‌کنند و برای سکتور صحت از بودجه عامه، منابع کافی را تخصیص نمی‌دهند.

از این رو، رهبران صحی کشورهای کم‌تر انکشاف‌یافته صحت، برای کسب منابع مالی و حمایت سیاسی باید رهبران سیاسی و اعضای کابینه را قناعت داده بتوانند که سرمایه‌گذاری روی صحت مصرف نیست؛ بلکه سرمایه‌گذاری است. این زمانی ممکن است که وزیران صحت از دانش کافی و توانایی بحث در خصوص اهمیت سرمایه‌گذاری بیش‌تر به صحت مردم و تقویت سکتور صحت برخوردار باشند.

با تاسف باید گفت که رهبران صحی افغانستان با وجود برخورداری از دانش لازم نتوانستند رهبران سیاسی را قناعت دهند تا روی صحت به حد کافی سرمایه‌گذاری کنند و برای تقویت سکتور صحت حمایت کافی سیاسی را فراهم نمایند. از این رو، مشکل «عدم اختصاص منابع مالی کافی از بودجه عامه برای صحت» در افغانستان بیش‌تر از دیگر کشورهای کم‌تر انکشاف‌یافته بیداد می‌کند^{۱۲} افغانستان به لحاظ شاخص‌های صحی در بدترین وضعیت در سطح جهان قرار دارد. (مرور مشترک سکتور صحت که در سال ۲۰۱۵ به حمایت مالی اتحادیه اروپا از جانب یک گروه فنی کارشناسان صحی خارجی انجام شد، نشان داد که با وجود دست‌آوردها و پیشرفت‌های انکارناپذیر در یک دهه اخیر، شاخص‌های صحی در افغانستان در سطح جهان در بدترین وضعیت قرار دارد.^{۱۳} گزارش سال ۲۰۱۷ بانک جهانی نشان می‌دهد که با وجود افزایش دسترسی و بهبود کیفیت خدمات، شاخص‌های صحی در افغانستان پایین‌تر از حد اوسط کشورهای با عاید سرانه کم، باقی مانده است.^{۱۴})

این در حالی است که قوانین اساسی و اعلامیه‌های جهانی (اعلامیه حقوق بشر، اعلامیه‌های سازمان صحی جهان و سازمان ملل) حکومت‌ها را مکلف می‌داند تا برای بهبود صحت مردم (کاهش نابرابری‌ها در دسترسی به خدمات و نابرابری در مستفید شدن از نتایج صحی) با اختصاص منابع مالی کافی و پایه‌گذاری یک سیستم صحی خوب و باکفایت، تلاش کنند. بر علاوه، برای محافظت مردم از سوق یافتن به فقر به نسبت هزینه‌های مالی خدمات صحی، اقدامات لازم را روی دست گیرند.

با تاسف حکومت افغانستان با وجود برخورداری از حمایت‌های مالی و تخنیکی جامعه جهانی نتوانسته است، دسترسی سراسری به خدمات صحی اساسی را تامین کند، نابرابری‌های صحی را به صورت قابل ملاحظه کاهش دهد و برای محافظت مردم از سوق یافتن به سوی فقر به نسبت هزینه‌های مالی کمرشکن صحی، تدابیری را روی دست گیرد.

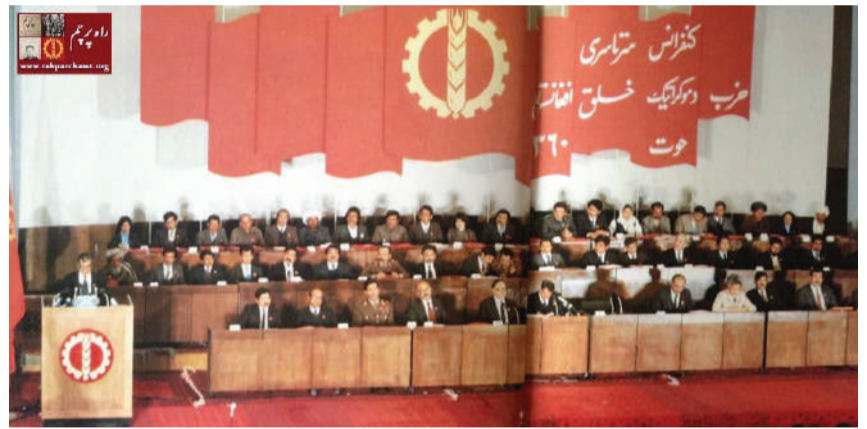
افغانستان در صدر فهرست کشورهایی که میزان مصارف خارج از جیب در آن‌ها زیاد است، قرار دارد.^{۱۵} ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که ۷۶ درصد مصارف صحی را مردم افغانستان به صورت مستقیم از جیب خود پرداخت می‌کنند.^{۱۶}

شواهد و تجارب عملی نشان می‌دهد که بلند بودن میزان پرداخت «مصارف صحی خارج از جیب» مردم باعث فقر می‌شود. براساس گزارش سازمان صحی جهان، سالانه بیش از صد میلیون نفر به نسبت پرداخت‌های مالی صحی به زیر خط فقر سوق می‌یابند.^{۱۷} از این رو، می‌توان گفت که یکی از عوامل

افغانستان در قرن چهاردهم خورشیدی؛ حزب دموکراتیک خلق قدرت را در دست می گیرد

بخش هشتم

در هفتم ثور/ اردیبهشت ۱۳۵۷، افغانستان کودتای دیگر - کودتای نیروهای چپ وفادار به شوروی علیه نخستین جمهوری را تجربه کرد. نیروهای چپ‌گرا که در به قدرت رساندن سردار محمد داوودخان نقش اساسی داشتند، رییس جمهور داوود را کشتند و به نظام جمهوری او نقطه پایان گذاشتند. فردای کودتا، شورای نظامی - انقلابی رهبری کشور را به دست گرفت. سرهنگ/جنرال عبدالقادر که در دوران ببرک کارمل وزیر دفاع افغانستان شد و اسلم وطنجار که بعدها به مقام‌های وزیر مخابرات، وزیر داخله و وزیر دفاع رسید، در رأس شورای نظامی و انقلابی بودند.

امین و تره کی از دوباره کودتا کردن او هم چنان پابرجا بود. او چند روز بعد از آن که قدرت را به تره کی واگذار کرد، به دستور تره کی و حفیظ الله امین به جرم کودتا علیه حکومت تازه روی کار آمده حزب دموکراتیک خلق افغانستان تا دوران به قدرت رسیدن ببرک کارمل زندانی شد.

در شروع پیروزی کودتای هفت ثور ۱۳۵۷، سیاست دولت اتحاد جماهیر شوروی حمایت از کودتاچیان و نظام آنان بود؛ البته بدون مداخله مستقیم. زیرا به رغم تقاضاهای مکرر اعضای حزب دموکراتیک خلق از اتحاد جماهیر شوروی برای حضور مستقیم در افغانستان و حفظ دست‌آوردها، دولت شوروی از حضور مستقیم به تکرار امتناع ورزیده بود. سیاست دولت اتحاد جماهیر شوروی تا دوران ببرک کارمل این بود که نظام برآمده از کودتا و حکومت جدید کمونیستی سر پا نگه داشته شود و با این کار در نظر داشت افغانستان را در زمره کشورهای سوسیالیستی قرار بدهد. در این دوره، اتحاد جماهیر شوروی در زمینه‌های اعزام کارشناسان نظامی برای راهنمایی افسران ارتش، ارسال کمک‌های نظامی، تسلیحاتی و مالی برای دولت کابل، راهنمای سیاسی رهبران در زمینه‌های سیاست داخلی و خارجی و فشار وارد کردن بر کشورهای همسایه افغانستان، به ویژه پاکستان محدود بود. (رحیمی، ۱۳۹۶: ۲۱۳، ۲۱۴)

تحولات پس از کودتا، از جمله کودتای حفیظ الله امین علیه تره کی و سرکوب مخالفان از جمله پرچمی‌ها، دولت شوروی را وادار به مداخله ضروری و نظامی در افغانستان ساخت. به قدرت رسیدن حفیظ الله امین روس‌ها را نسبت به منافع‌شان در منطقه نگران ساخته بود. برای همین، ارتش اتحاد جماهیر شوروی در ۲۷ دسامبر سال ۱۹۷۹ وارد خاک افغانستان شد. نیروهای شوروی حفیظ الله امین را کشتند و ببرک کارمل را به جای آن به قدرت رساندند. (همان، ۲۱۵)

شیوه سیاست‌ورزی این حزب باعث شد که مقاومت سراسری علیه «کمونیسم و بی‌خدایی» شکل بگیرد. هم‌چنان، اعلام وفاداری این حزب به اردوگاه سوسیالیسم و تبعیت بی‌چون‌وچرا آن از سیاست شوروی باعث شد که اردوگاه غرب، به خصوص ایالات متحده آمریکا و کشورهای اسلامی با پول و سلاح به کمک دشمنان آن، یعنی مجاهدین متشکل از گروه‌های داخلی و خارجی بیایند.

حبیب میرزاده

اسلام و آزادی اجرای مراسم مذهبی مردم تضمین شده بود. اما در بند سوم همین ماده تصریح شده است که هیچ یک از اتباع کشور حق ندارد از دین به مقصد تبلیغ ضد منافع ملی استفاده کند. در بند چهار ماده چهارم از مساعدت دولت به روحانیون وطن‌پرست سخن رفته است. (قوانین اساسی افغانستان، ۲۴۳)

اما ماده یازدهم قانون اساسی بر دوستی و همکاری همه‌جانبه با اتحاد شوروی و سایر ممالک سوسیالیستی بر اصل همبستگی انترناسیونالیستی تأکید کرده بود. (همان، ۲۴۸)

در همان روزهای نخست کودتا، مخالفان حزب دموکراتیک خلق قیام عمومی راه انداختند. در سال ۱۹۷۹ رژیم کمونیستی خودش را مواجه با جنگ و شکست می‌دید. در همان سال، رژیم کنترل خودش را در تمام قلمرو مجاهدین از دست داده بود و تقریباً ۵۰ درصد نیروهای ارتش ترک وظیفه کرده بودند و با سلاح و تجهیزات‌شان به مجاهدین پیوسته بودند. بیش‌تر از ۴۰۰۰۰ مجاهد از خاک پاکستان در درون افغانستان با ارتش رژیم می‌جنگیدند که این معادل تمام سربازان رژیم کابل بود. اوضاع داشت از کنترل دولت خارج می‌شد که اردوی نمبر ۴۰ شوروی با ۷۵۰۰۰ سرباز از زمین و هوا وارد افغانستان شد. (صیقل، ۱۳۹۴: ۳۹۷) تعداد مشاوران شوروی در سال ۱۹۷۹ به ۲۰۰۰ نفر می‌رسید. این مشاوران در تمام واحدهای نظامی ارتش جابه‌جا و تصمیم‌گیرنده اصلی امور بودند. (صیقل، ۳۹۲)

بعد از پیروزی کودتا و قدرت گرفتن حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رژیم کابل با برژنف «پیمان دوستی» عقد کرد. اصل چهارم پیمان دوستی میان تره کی و برژنف متعهد به همکاری‌های نظامی بود. برای همین، در فردای عقد پیمان دوستی، شوروی فرستادن تجهیزات نظامی و مشاوران سیاسی‌اش را آغاز کرد. به باور امین صیقل، تجاوز شوروی به افغانستان به دنبال یک دوره طولانی از فعالیت و مداخلات روس‌ها در افغانستان رخ داده است. زمینه حضور روس‌ها در افغانستان براساس یک سلسله تحولات غیرقابل پیش‌بینی و اقدامات نادرست رهبران افغانستان فراهم شده بود. خطر تعویض شدن رژیم کابل به یک رژیم اسلامی در اثر کارها و سیاست‌های ناشیانه حفیظ الله امین که نتیجه افتادن افغانستان در مسیر کشورهای عربی و غربی بوده، شوروی را وادار به تهاجم به افغانستان کرده است. (همان، ۴۰۱)

اما یعقوب ابراهیمی در نوشته‌های زیر عنوان «تهاجم شوروی به افغانستان و رویای رسیدن به آب‌های گرم؛ دو پدیده بی‌ربط» این عوامل را در تهاجم شوروی به افغانستان وارد می‌داند: «دکترین برژنف، نگرانی‌های امنیتی، هراس از پاکستان و ایران، نگرانی از گسترش نفوذ چین، نگرانی از بلندپروازی‌های آمریکا و شدت تحولات در داخل افغانستان. به باور آقای یعقوبی...» حمله ارتش سرخ به افغانستان به طور محض ناشی از نگرانی‌ها و اولویت‌های استراتژیک مسکو در پرتو پراگماتیسم سیاسی حاکم در دولت برژنف بوده، رویاهای تاریخی و حتایدیولوژیک در آن نقش چندانی نداشت... نگرانی‌های استراتژیک و امنیتی شوروی از تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و هم‌چنان تعهدات مسکو به کشورهای هم‌سو با شوروی برای حفظ حیثیت اردوگاه سوسیالیسم که در چارچوب دکترین برژنف مطرح شده بود، محرک اصلی پیش‌روی ارتش سرخ به خاک افغانستان بود.»

براساس این دیدگاه، حمله شوروی به افغانستان یک «تحرك دفاعی» در مقابل تحركات اردوگاه غرب ارزیابی می‌شود. زیرا عمده‌ترین دغدغه و برنامه اتحاد جماهیر شوروی در اواخر دهه هفتاد حفظ وضع موجود و توازن قدرت بین‌المللی بود. اتحاد جماهیر شوروی پیش‌روی ایالات متحده آمریکا در جنوب آسیا، شرق مدیترانه و عربستان را به معنای برهم خوردن توازن قدرت می‌دانست و برای جبران آن به افغانستان حمله کرد. (نگاه شود به مقاله یعقوب ابراهیمی)

براساس دکترین برژنف که از دید غرب «دکترین تهاجم» خوانده می‌شود، ارتش سرخ می‌توانست از تمام کشورهای کمونیستی زیر نام «دفاع از کمونیسم موجود» دفاع و حراست کند. برژنف در یکی از سخنرانی‌هایش در ۱۹۶۸ در کنگره پنجم حزب کمونیست شوروی خلاصه دکترین خویش را چنین بیان کرده بود: اگر دشمنان داخلی و خارجی سوسیالیسم فکر کنند که

می‌توانند حرکت یک کشور به سوی سوسیالیسم را به نفع کاپیتالیسم معکوس سازند و اگر این انگاشت خطری را متوجه سوسیالیسم در کشور خاص سازد، خطر مذکور تنها به عنوان مشکل آن کشور نه، بلکه به عنوان مشکل سراسری سوسیالیستی مورد توجه تمام دولت‌های «سوسیالیستی خواهد بود. براساس این دکترین، افغانستان کمونیسم را پذیرفته بود و از این‌که کمونیسم با حیثیت شوروی گره خورده است، افغانستان به زور شوروی تا آخر کمونیست باقی خواهد ماند. در صورتی که خطری این کمونیسم را تهدید کند، شوروی به کمک و حمایت آن خواهد شناخت. در ضمن، کمونیست‌های افغانستان الزاماً باید در چنین حالتی از شوروی تقاضای کمک نظامی می‌کردند. برای همین، حمله به افغانستان و دفاع از کمونیسم موجود در این کشور برای شوروی موضوع حیثیتی و اعتقادی بود. با این هم، حزب دموکراتیک خلق افغانستان نتوانست حاکمیت و قدرتش را حفظ کند.

عبدالوکیل، وزیر خارجه داکتر نجیب‌الله دلیل فروپاشی رژیم کمونیستی را در دو بُعد - داخلی و خارجی خلاصه می‌کند. به نظر او، عامل داخلی فروپاشی رژیم مورد حمایت اتحاد جماهیر شوروی، اختلافات درون حزبی، سیاست‌های آرمان‌گرایانه حزب، شیوه نادرست به کار بستن سیاست و مشی مصالحه ملی و اتکای بی‌حدوحصر حزب بالای یک رهبر به جای اتکا به رهبری جمعی بود. در بُعد خارجی، مداخلات مسلحانه و تجاوز کشورهای خارجی در امور داخلی افغانستان، قطع کمک‌های مالی و نظامی اتحاد جماهیر شوروی برای حکومت و رژیم، سازش‌ها و توافقات پنهانی اتحاد جماهیر شوروی با سران مجاهدین و فعالیت‌های تخریبی بنین سیوان، نماینده سازمان ملل متحد در امور افغانستان و همکاری‌اش، از عامل‌های عمده در فروپاشی جمهوری خلق افغانستان دانسته می‌شود. (عبدالوکیل، ۱۳۹۵: ۹۵۶، ۹۶۲)

یعقوب ابراهیمی در مقاله‌ای زیر عنوان «دشواری توسعه سیاسی در افغانستان: تقابل دولت مرکزگرا و جامعه مرکزگرای» معتقد است که از کودتای ثور تا سقوط دولت داکتر نجیب، جنگ چهار تغییر عمده را بر مناسبات سیاسی - اجتماعی افغانستان تحمیل کرد. ۱) جنگ بازی‌گران سنتی افغانستان (خان‌ها و اربابان)، نظام اقتصادی و اجتماعی را که تا قبل از جنگ به هستی‌شناسی این بازی‌گران معنا می‌بخشید، تضعیف کرد. ۲) در اثر آن جنگ، جرگه و شوراها که قبلاً نهادهای معتبر تصمیم‌گیری در افغانستان بودند، جای‌شان را به قرارگاه‌های مجاهدین و شورشیانی دادند که از زور و خشونت به عنوان ابزار اصلی کار می‌گرفتند. ۳) نظام اقتصادی روستاهای افغانستان که در آن زمین و زراعت منبع اصلی درآمد و ثروت مردم و دولت بود، در جنگ از بین رفت و جای این اقتصاد را اقتصاد جنگ گرفت که در این اقتصاد «بازارهای سیاه، مالیات بی‌قاعده، باج‌گیری، راه‌گیری و تولید و قاچاق مواد مخدر منابع مهم درآمد بودند.» ۴) در جریان این جنگ ملاحا و طلبه‌ها که همیشه وظیفه‌شان آموزش امور دینی در محلات بود، به عنوان شبکه‌های سیاسی در سراسر کشور عرض وجود کردند. (ابراهیمی، ۱۳۹۹)

به باور نبی عظیمی، بازنده‌گان اصلی جنگ با شوروی مردم عام افغانستان بودند. زیرا «کاشانه‌های ایشان بودند که مملو از مخروبه‌ها و آجر شده‌اند، این سرزمین‌ها و کشت‌زارهای آن‌ها بوده که سوخته، لم یزرع و میلیون‌ها ماین در آن فرش گردیده‌اند و بالاخره این شوهران، پدران و پسران آن‌ها بوده که در چنان یک جنگی که باید رپوده می‌شد، کشته شدند. (عظیمی، ۱۳۷۸: ۳۷۱)

منبع‌ها

۱. ابراهیمی، یعقوب (۱۳۹۹)، دشواری توسعه سیاسی در افغانستان: تقابل دولت مرکزگرا و جامعه مرکزگرای، روزنامه ۸صبح.
۲. رحیمی، سردار محمد (۱۳۹۶)، ژئوپلیتیک افغانستان در قرن بیستم، چاپ سوم، کابل، نشر واژه.
۳. طنین، ظاهر (۱۳۸۴)، افغانستان در قرن بیستم، تهران، انتشارات عرفان.
۴. صیقل، امین (۱۳۹۴)، افغانستان معاصر: تاریخ مبارزات و بقای یک ملت، ترجمه محمد نعیم مجددی، کابل، انتشارات سعید.
۵. عظیمی، نبی (۱۳۷۸)، اردو و سیاست، مرکز نشراتی میوند.
۶. عبدالوکیل (۱۳۹۵)، از پادشاهی مطلقه الی سقوط جمهوری دموکراتیک افغانستان، جلد دوم، بی‌جا، انتشارات پوس‌زاده.
۷. قوانین اساسی افغانستان (۱۳۸۶)، انتشارات وزارت عدلیه.

ریاست عمومی پاسپورت وزارت امور داخله به تازه‌گی طی اقدامی، صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي را متوقف کرده است. این امر نگرانی شهروندان را در پی داشته است. شماری از شهروندان در اعتراض به این کار ریاست عمومی پاسپورت، می‌گویند که این ریاست در تبتانی با حکومت در صدد توزیع اجباری شناس‌نامه الکترونیکی است و از این رو، از این روش به عنوان اهرام فشار بر مردم استفاده می‌کند تا شهروندان وادار به گرفتن شناس‌نامه شوند. به گفته این شهروندان، روند دریافت شناس‌نامه الکترونیکی زمان‌بر است و ریاست عمومی پاسپورت باید با درک این موضوع، روند توزیع پاسپورت را براساس شناس‌نامه ورقي ادامه دهد. برخی اعضای مجلس نماینده‌گان نیز از این کار ریاست عمومی پاسپورت انتقاد دارند و می‌گویند که حکومت شهروندان را در «تنگنا» قرار می‌دهد تا تسلیم به گرفتن شناس‌نامه الکترونیکی شوند. این نماینده‌گان از ریاست پاسپورت می‌خواهند که صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي را متوقف نکند و حکومت نیز بگذارد تا شهروندان به گونه اختیاری شناس‌نامه الکترونیکی دریافت کنند. در همین حال اداره ملی احصاییه و معلومات می‌گوید که تصمیم ریاست پاسپورت به این اداره ارتباطی ندارد. مسوولان در این نهاد تصریح می‌کنند که براساس تفاهم با ریاست عمومی پاسپورت، اداره ملی احصاییه و معلومات برای متقاضیان پاسپورت سهولت ایجاد کرده است و به آنان «خدمات فوری» ارایه می‌کند. بدین ترتیب ریاست عمومی پاسپورت فهرست متقاضیان پاسپورت را با اداره احصاییه در میان می‌گذارد و در ادامه این اداره با طی مراحل مبتنی بر همان فهرست، شناس‌نامه الکترونیکی را تا چهار روز توزیع می‌کند.

ریاست عمومی پاسپورت در بیستم حوت سال جاری از توقف صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي خبر داد. این اداره دلیل این اقدام را ارایه خدمات بهتر با توزیع شناس‌نامه الکترونیکی، پرهیز از ارایه خدمات موازی و جلوگیری از سرگردانی و ضایع شدن وقت مراجعه‌کننده‌گان عنوان کرد. هم‌زمان با این اداره ملی احصاییه و معلومات نیز صدور شناس‌نامه ورقي به شهروندان را متوقف کرد. این امر اما شهروندان کشور به ویژه متقاضیان پاسپورت را با چالش مواجه کرده

اعتراض‌ها به اقدام ریاست پاسپورت؛

اداره احصاییه برای متقاضیان پاسپورت خدمات فوری ارایه می‌کند

عبدالحمید حسینی

محب - که هدف‌شان نابودی قوم دیگران است، کار می‌کند. این دقیقاً به ضرر کشور و مردم است.» در همین حال برخی از اعضای مجلس نماینده‌گان نیز از این اقدام ریاست عمومی پاسپورت انتقاد دارند و از این اداره می‌خواهند که روند صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي را ادامه دهد. محمدعلی اخلاقی، نماینده مردم غزنی در مجلس نماینده‌گان، به روزنامه ۸صبح گفت که شهروندان کشور معمولاً برای کارهای عاجل یا مریضی به خارج از کشور سفر می‌کنند و اکنون باید برای دریافت شناس‌نامه الکترونیکی منتظر بمانند و این زمان‌گیر است. او گفت که این اقدام ریاست عمومی پاسپورت مردم را با چالش‌هایی مواجه کرده و این ریاست باید با درک این چالش‌ها، روند صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي را ادامه دهد. اخلاقی بیان کرد که مجلس در این مورد موقف خواهد گرفت. او از ریاست عمومی پاسپورت خواست که در تصمیمش تجدید نظر کند.

عبدالظاهر سالنگی، نماینده مردم پروان در مجلس نماینده‌گان، به روزنامه ۸صبح گفت که حکومت و اداره ملی احصاییه در این اواخر مردم را با چالش مواجه کرده و افغانستان را «تکه‌تکه» کرده‌اند. او در رابطه به اقدام تازه ریاست عمومی پاسپورت گفت، کسانی که علاقه‌مند دریافت شناس‌نامه الکترونیکی نیستند، حکومت به اجبار می‌خواهد این شناس‌نامه را به آن‌ها توزیع کند. او با ابراز نگرانی از این کار حکومت و به ویژه ریاست عمومی پاسپورت، گفت که مجلس در این رابطه موقفش را اعلام خواهد کرد و مانع این اقدام ریاست پاسپورت خواهد شد. تلاش شد دیدگاه ریاست عمومی پاسپورت نیز در این زمینه درج شود، اما مسوولان در این نهاد حاضر به پاسخ‌گویی نشدند. با این‌همه رویینا شهابی، سخنگوی اداره ملی احصاییه و معلومات، به روزنامه ۸صبح گفت که تصمیم ریاست عمومی پاسپورت به این نهاد ربطی ندارد. او اما بیان

است. شماری از متقاضیان پاسپورت می‌گویند که روند دریافت شناس‌نامه الکترونیکی زمان‌بر است و کسانی که کار عاجل و یا هم مریض دارند، مجبورند از یک الی دو ماه برای دریافت شناس‌نامه الکترونیکی منتظر بمانند. رحیم‌الله یک تن از باشندگان شهر کابل است. او می‌گوید که برای دریافت پاسپورت به ریاست عمومی پاسپورت مراجعه کرده و از آن‌جایی که شناس‌نامه الکترونیکی نداشته، کارهایش طی مراحل نشده است. او افزود که اکنون مجبور است برای دریافت شناس‌نامه الکترونیکی درخواست دهد و پس از دریافت آن، دوباره برای گرفتن پاسپورت اقدام کند. رحیم‌الله از این اقدام ریاست پاسپورت انتقاد کرد و گفت: «من خودم یک مریض دارم و باید برای تداوی هند بفرم. حالی مجبوریم یک و دو ماه دگه صبر کنیم تا شناس‌نامه الکترونیکی بگیریم. نمی‌فامم هدف از این کار حکومت چیست. ریاست پاسپورت باید صدور پاسپورت براساس شناس‌نامه ورقي را متوقف نکند. دریافت شناس‌نامه الکترونیکی باید اختیاری باشد. کسانی که نمی‌خواهند همی شناس‌نامه را بگیرند، حکومت به زور آن‌ها را وادار می‌سازد که شناس‌نامه بگیرند.»

فرید غلامی، از متقاضیان دیگر است که می‌خواهد پاسپورت دریافت کند. او گفت که توزیع پاسپورت براساس شناس‌نامه الکترونیکی یک «اجبارسازی» برای شهروندان است. وی افزود، برای او و میلیون‌ها شهروند این سرزمین که نمی‌خواهند کلمه افغان در سند هویتش ذکر شود، یک ظلم و استبداد تاریخی است. غلامی بیان کرد که این بار حکومت می‌خواهد در راستای عملکرد «استبدادی‌اش»، مردم را که به پاسپورت نیاز دارند، مجبور به دریافت شناس‌نامه الکترونیکی کند. او گفت: «حکومت نباید هویت تحمیلی را بر مردم بقبولاند. اصلاً مشکل از اداره پاسپورت نیست. ریاست پاسپورت به فرمایش جمهوریت سه‌نفره - اشرف غنی، فضلی و

واکنش‌های تند به «تقسیم اقوام بزرگ»؛

غیر قانونی، مغرضانه و نفاق‌انگیز

۸صبح، کابل

صورت به نفع مردم و کشور نیست و بیش‌تر در مخالفت با روحیه هم‌زیستی واحد قرار دارد. او اقدام اخیر اداره ملی احصاییه و معلومات را «تلاش نفاق‌افغانانه، خلاف روحیه ملی، مغرضانه و به دور از عقلانیت و خردورزی» خوانده است. به گفته نور، «متلاشی کردن برخی اقوام کشور به هویت‌های قومی محلی، نه تنها وجهت قانونی ندارد، که بنای آن حرکت به سوی پارچه شدن و تنش‌های بیش‌تر محسوب می‌شود.» او افزود که کشور در این «شرایط حساس تاریخی» بیش از هر زمان دیگر به هم‌سویی، وحدت و یک‌پارچه‌گی نیاز دارد و هرگونه تلاش در جهت متفرق ساختن مردم، دشمنی با وحدت ملی در این سرزمین است. عطامحمد نور از حکومت خواسته است که به عناصر مخرب یک‌پارچه‌گی مردم اجازه ندهد تا به اقدامات خلاف ارزش‌های ملی متوسل شوند.

احمد مسعود، فرزند احمدشاه مسعود «قهرمان ملی کشور» نیز به اقدام اخیر اداره احصاییه واکنش نشان داده است. او این اقدام ارگ ریاست جمهوری را «تلاش برای تقسیم اقوام کشور به هویت‌های کوچک به خاطر ایجاد یک اکثریت کذایی» خوانده و گفته است که «گروه کوچک بر سر اقتدار به هیچ عنوان از هیچ قوم و هیچ فرهنگ این سرزمین نماینده‌گی نمی‌کنند.» به گفته احمد مسعود، عاملان این اقدام «با سیاست‌گذاری‌های غلط و مغرضانه خود فقط به دنبال منافع شخصی‌اند و مدت کوتاهی که در پیش دارند به تاراج بردن هرچه بیش‌تر سرمایه‌های این ملت مظلوم و بی‌دفاع تلاش خواهند کرد.» او تصریح کرده است که از «گروه کوچک بر سر اقتدار که اکثراً پرتاب شده از بیرون هستند و هدفی جز تباهی کشور ندارند و نه به دین اعتقادی دارند و نه به فرهنگ و نه به وحدت ملی و یک‌پارچه‌گی، گلهای نیست.» احمد مسعود حکومت کنونی را استبدادی خوانده و افرادی را مقصر این اقدام خوانده است که «با مشارکت و مشروعیت»، به این حکومت مشروعیت داده‌اند.

گفتنی است که بحث شناس‌نامه الکترونیکی از دیر زمانی به محل نزاع میان طرف‌ها بدل شده است. دلیل این نزاع نیز درج واژه «افغان» در شناس‌نامه خوانده شده است که برخی با آن مخالفانند و به آن اعتراض دارند.

او تصریح کرده است که پیامد این «اقدام غیرقانونی و ناسنجیده، دامن زدن به بحران سیاسی و اجتماعی‌ای خواهد بود که نه تنها هیچ نفعی در آن نهفته نیست، بل کشور با این عملکرد، به سوی نفاق، آشفته‌گی و رویارویی همیشه‌گی سوق خواهد یافت.» کریم خلیلی افزود که باید جلو این اقدام گرفته شود و عاملان آن نیز مورد بازپرس قرار گیرند. او اما هشدار داده که در صورت جلوگیری نشدن از این اقدام، به اعتراضات مدنی و قانونی ادامه می‌دهند که «تبعات سنگینی» در پی خواهد داشت و مسوولیت آن نیز به دوش کسانی خواهد بود که چنین مسابلی را پیش می‌کشند.

یونس قانونی، دیگر عضو کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، نیز «درج فهرست شاخه‌های طایفه‌ای اقوام افغانستان» را اقدام غیرقانونی می‌داند و معتقد است که این کار «در تناقض آشکار با فرایند تقویت هویت ملی قرار دارد.» به گفته قانونی، این اقدام موجب تشدید مشکلات هویتی و نفاق اجتماعی خواهد شد. او تصریح کرده است که هر گونه ابراز نظر در چنین مواردی، به «مطالعات علمی و کارشناسانه» نیاز دارد. یونس قانونی گفته است که با توجه به وضعیت کنونی کشور، بهتر است اقدامات اداره‌های دولتی «در راستای حفظ وحدت ملی و اجتناب از رویکردهای نفاق‌انگیز» طرح و تنظیم شود. به باور او، رویکرد اخیر اداره احصاییه بیانگر این است که «مسوولان این اداره هنوز با سیاست قرن نوزده به پیش رفته و در روش‌های قرون وسطایی باقی مانده‌اند.» قانونی این تصمیم را «مضحک و خلاف قانون» خوانده و از اداره ملی احصاییه و معلومات خواسته است که افزون بر تجدید نظر در آن، عملکرد خود را در مطابقت با قانون اساسی، قوانین نافذ کشور، روحیه وحدت و انسجام ملی در پیش گیرد.

عطامحمد نور، دیگر عضو کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، نیز تصریح می‌کند که برخی از نهاد‌های حکومتی هرازگاهی با «رفتارهای ناموجه و ناسنجیده» به اعمالی متوسل می‌شوند که پیامدهای آن به هیچ

اداره احصاییه پس از حدود سه سال سرانجام اعلام کرد که براساس قرار قضایی شورای عالی دادگاه عالی، نام اقوام جدید را ثبت سیستم شناس‌نامه الکترونیک کرده است. در گام اول، این اقدام با اعتراض نویسنده‌گان، به ویژه تاریخ‌نویسان روبه‌رو شد. آنان ذکر قبیله‌ها و زیرمجموعه‌های اقوام به عنوان اقوام مستقل را قابل «تأمل» و یک کار بسیار نادر خواندند. حالا شماری از سیاسیون نیز به این جمع پیوسته‌اند. عبدالله عبدالله، رییس شورای عالی مصالحه ملی، روز یک‌شنبه، بیست‌وچهارم حوت، گفت که تصمیم درباره «قضایای کلان و حساس ملی نیازمند بحث و مشوره در سطح ملی و بزرگ‌تر است.» به گفته او، در مرحله‌ای که افغانستان نیازمند اتحاد، اجماع و توافق نظر روی قضایای کلان کشوری است، باید از دامن زدن به قضایای حاشیه‌ای که سبب خدشه‌دار شدن وحدت و اتحاد مردم می‌شود، جلوگیری کرد. به گفته عبدالله، اداره ملی احصاییه و معلومات «با در نظر داشت مصلحت کلان کشور و اتحاد مردم افغانستان، باید این اشتباه را اصلاح و از اقداماتی که به «وحدت ملی و مصالح کلان کشور» آسیب می‌رساند، خودداری کند.

محمدکریم خلیلی، عضو کمیته رهبری شورای عالی مصالحه ملی، نیز می‌گوید که اداره ملی احصاییه و معلومات یک «رویکرد غیرقانونی» را در پیش گرفته و «اقوام را به دسته‌های خرد که شامل در تعریف مفهوم قوم نیست، به نام‌های گوناگون تجزیه کرده است.» او گفته است که «هر اقدام نهاد عامه باید مبتنی بر قانون و عاری از علایق شخصی و گروهی باشد» و با توجه به این‌که «اداره احصاییه این اصل را در مورد ثبت هویت قومی افراد در نظر نگرفته و طبق علایق و انگیزه‌های شخصی و گروهی، تصمیم گرفته است، «اقدام غیرقانونی، ناموجه و فاقد اعتبار است.» به باور خلیلی، «در عقب این تصمیم، انگیزه‌های سیاسی وجود دارد که می‌خواهد معادله جمعیتی اقوام کشور را به اکثریت و اقلیت، تغییر دهد.»

اقدام اخیر اداره ملی احصاییه و معلومات در مورد افزایش شمار اقوام، با موجی از واکنش‌ها در کشور روبه‌رو شده است. شورای عالی مصالحه ملی می‌گوید که «تصمیم درباره قضایای کلان و حساس ملی نیازمند بحث و مشوره در سطح ملی و بزرگ‌تر است.» این نهاد از داره احصاییه و معلومات خواسته است که «اشتباه» خود را اصلاح و از دامن زدن به قضایای حاشیه‌ای که سبب خدشه‌دار شدن «وحدت و اتحاد» مردم می‌شود، جلوگیری کند. برخی دیگر از اعضای این شورا نیز تصمیم اخیر در مورد درج ۵۴ قوم جدید در سیستم شناس‌نامه الکترونیکی را «غیرقانونی»، «نفاق‌انگیز» و «مغرضانه» خوانده و خواستار تجدید نظر در این مورد شده‌اند. به گفته آنان، در پس این تصمیم «انگیزه‌های سیاسی وجود دارد که می‌خواهد معادله جمعیتی اقوام کشور را به اکثریت و اقلیت، تغییر دهد.» برخی از این سیاسیون هشدار داده‌اند که در صورت اقدام نشدن در این مورد، به اعتراضات مدنی ادامه می‌دهند که «تبعات سنگینی» در پی خواهد داشت.

تصمیم ارگ ریاست جمهوری و اقدام اداره احصاییه ملی در مورد درج نام ۵۴ قوم جدید در سیستم شناس‌نامه الکترونیکی، واکنش‌برانگیز شده است. محمداشرف غنی، رییس جمهور کشور، در میانه‌های سال ۱۳۹۶ طی یک حکم، کمیسیونی را برای «چگونه‌گی تثبیت اقوام و درج آن در شناس‌نامه الکترونیکی تابعیت» به کار گماشت. دلیل ایجاد این کمیسیون نیز تقاضای برخی از اقوام که اسم قوم‌شان به گونه مشخص در ماده ۶۴ قانونی اساسی درج نشده، خوانده شده است. آنان از حکومت خواسته بودند که قومیت‌شان در شناس‌نامه درج شود. در این کمیسیون نماینده‌گان وزارت امور سرحدات و قبایل، وزارت اطلاعات و فرهنگ، ریاست عمومی اکادمی علوم، اداره احصاییه و معلومات، اداره ثبت احوال و نفوس (که حالا زیر مجموعه اداره احصاییه است) و کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی حضور داشتند.

برنامه تازه امریکا احتمالاً دست آوردهای دوحه را از میان می برد

چرا ترکیه؟

به نظر می رسد، انتخاب ترکیه به عنوان مکان جدید مذاکرات میان افغانها، برای میانجی گری و مذاکرات پایدار صلح در افغانستان نویدبخش باشد. ترکیه به عنوان عضو و همکار ناتو در افغانستان می تواند از آتش بس در میدان جنگ، نظارت و ارزیابی کند. علاوه بر این، ترکیه در موقعیتی است که می تواند به گونه نزدیک با امریکا و پاکستان کار کند. روابط ترکیه و امریکا در دوره ریاست جمهوری دونالد ترامپ، رییس جمهور پیشین ایالات متحده آسیب دید و اکنون واشنگتن در پی احیای روابط با انقره است. هم چنان، ترکیه با پاکستان در چند سال اخیر روابط نزدیک استراتژیک داشته است. برای میزبان صلح افغانستان، روابط با پاکستان حایز اهمیت است؛ زیرا اسلام آباد برای فشار وارد کردن بر تحریک طالبان در موقعیت خوبی قرار دارد.

هم چنان، ترکیه علاقه زیادی به مسایل سیاسی کنونی افغانستان دارد؛ همان طوری که به بسیاری از فعالان سیاسی و مدنی افغان که با تهدید ترور روبه رو بودند، اقامه داد. ترکیه به عنوان یک کشور اکثریت مسلمان، اگر مذاکرات بین الافغانی تا ماه رمضان به طول انجامد، ترتیبات بهتری را برای مذاکره کننده گان روی دست گرفته می تواند. اضافه بر این، ترکیه همانند قطر پیشینه طولانی و مثبت میانجی گری دارد.

آیا انتقال روند به ترکیه به نتیجه ای می انجامد؟

با این حال، انتقال روند صلح به ترکیه نتیجه چندانی نخواهد داشت؛ زیرا این تغییر، خواست طرف های دخیل افغانی برای میانجی گری رسمی نبوده است. در جریان مذاکرات صلح در قطر، مشاهده کردیم که پروسه صلح «به مالکیت افغانها و مدیریت افغانها» به نتیجه ای نمی رسد. پیش رفت اندک در مذاکرات صلح، به ویژه توافق روی آجندا، پس از آن صورت گرفت که دو طرف میانجی گری قطر را به عنوان تسهیل کننده مذاکرات پذیرفتند.

برای جلوگیری از سوء تفاهم در مذاکرات، قطعاً به حضور میانجی گر رسمی ضرورت احساس می شود؛ چنانچه طالبان پس از جنوری به میز مذاکرات حاضر نشدند و دلیل عدم حضورشان را ویروس کرونا خواندند. اما در این مدت، هیچ کسی نمی فهمید که آن ها چه زمانی به مذاکرات بر می گردند.

از آنجا که هیچ نشانه ای وجود ندارد مبنی بر این که از انقره به طور رسمی خواسته شده باشد که میان دو طرف میانجی گری کند، انتظار این که مذاکره در ترکیه نتایج سریع و مثبتی بیرون دهد، غیر واقعی است.

در ضمن، انتقال مذاکرات به ترکیه برای تضمین حمایت آن کشور از روند صلح افغانستان نیاز نیست؛ زیرا این کشور یکی از متحدان نزدیک قطر است و با

زلمی خلیل زاد، نماینده ویژه امریکا برای صلح افغانستان، در پایان هفته گذشته طرح جدید صلح افغانستان را با رییس جمهور اشرف غنی، اپوزیسیون سیاسی، نماینده گان جامعه مدنی و مذاکره کننده گان طالبان در میان گذاشت.

طبق نقشه راه پیشنهادی، یک کنفرانس بین المللی به رهبری سازمان ملل متحد و با مشارکت کشورهای منطقه، اواخر ماه جاری در ترکیه برگزار می شود که طی آن روی استقرار حکومت موقت و امضای موافقت نامه تقسیم قدرت میان جناح های سیاسی افغانستان، به شمول آن هایی که در میز مذاکره حضور ندارند و طالبان، تصمیم گرفته خواهد شد.

این نخستین اقدام اداره بایدن در راستای احیای مذاکرات متوقف شده و بازنگری موافقت نامه دوحه پیش از ماه می، یعنی تاریخ تعیین شده برای خروج ۲۵۰۰ نیروی باقی مانده امریکایی از افغانستان طبق موافقت نامه فبروری ۲۰۲۰ میان طالبان و اداره قبلی امریکا است.

مذاکره میان حکومت افغانستان و طالبان با امیدهای فراوان در ماه سپتامبر طبق پیش بینی موافقت نامه امریکا با طالبان آغاز شد؛ اما به باور بسیاری ها، این گفت و گوها برخلاف برنامه پیش بینی شده، موفقیت نداشته است. به دلیل این که طالبان تماس با هیأت افغانستان را قطع کردند و خشونت ها در کشور هم چنان بالا است.

نقشه راه پیشنهادی به تمام طرف های دخیل روشن ساخت که اداره بایدن به موافقت نامه صلح امریکا با طالبان متعهد است و این یک گام مهم در راستای نگاه داشتن طالبان در میز مذاکرات می باشد. علاوه بر این، لحن تند نامه آنتونی بلینکن، وزیر خارجه امریکا به رییس جمهور غنی درباره نقشه راه صلح که هفته گذشته به رسانه ها درز کرد، نشان می دهد که اداره امریکا حکومت غنی را مقصر بن بست در مذاکرات صلح می داند.

طرح پیشنهادی امریکا، مذاکرات دوحه را احیا کرد؛ چنان که پس از همه گانی شدن مسوده پیشنهادی، طرف ها همه روزه دیدار می کنند. با این حال، این طرح کاستی هایی دارد که می تواند در درازمدت مذاکرات صلح را متأثر سازد.

مشکل اساسی طرح پیشنهادی، این فرضیه است که تغییر مکان گفت و گوها و دعوت از طرف های بیش تر - بدون در نظر گرفتن مشروعیت آن ها - موانع تجربه شده پیشین را برطرف خواهد کرد؛ اما این تغییرات، نه تنها طرح پیشنهادی را ناکام خواهد ساخت، بلکه دست آوردهای ۲۰ سال گذشته در زمینه دولت سازی، مردم سالاری و حاکمیت قانون را در افغانستان از بین خواهد برد.

برنامه تازه امریکا احتمالاً دست آوردهای دوحه را از میان می برد

برای جلوگیری از سوء تفاهم در مذاکرات، قطعاً به حضور میانجی گر رسمی ضرورت احساس می شود؛

چنانچه طالبان پس از جنوری به میز مذاکرات حاضر نشدند و

دلیل عدم حضورشان را ویروس کرونا خواندند. اما در این مدت،

هیچ کسی نمی فهمید که آن ها چه زمانی به مذاکرات بر می گردند.

از آنجا که هیچ نشانه ای وجود ندارد مبنی بر این که از انقره به

طور رسمی خواسته شده باشد، که میان دو طرف میانجی گری کند،

انتظار این که مذاکره در ترکیه نتایج سریع و مثبتی بیرون دهد،

غیر واقعی است.

علاقه مندی از بسیاری از تلاش های گذشته قطر برای میانجی گری حمایت کرده است. ترکیه ممکن است ترجیح دهد که مذاکرات در دوحه باقی بماند تا مبادا دست آوردهای پیشین در دوحه آسیب ببیند و در نتیجه به روابطش با قطر صدمه برسد.

نماینده گان دو طرف جنگ افغانستان، ماه ها برای اعتماد سازی و درک متقابل، گفت و گوهای غیر رسمی داشته اند. از سرگیری این گفت و گوها و شروع مجدد آن در ترکیه، پیش رفت در اعتماد سازی و بسترسازی را از میان می برد. این در حالی است که در وضعیت پیچیده کنونی و قطب بندی های حاکم، فضای اعتماد برای مذاکرات از اهمیت بالایی برخوردار است.

یک راه حل منطقه ای؟

از دیگر جنبه های مشکل ساز طرح اداره بایدن تأکید بر مشارکت منطقه ای است. در حالی که پیشنهاد حضور بازیگران منطقه ای، به ویژه ایران، هند، پاکستان، روسیه و چین در مذاکرات صلح به اداره بایدن کمک می کند که تعهد خود را به چند جانبه گرایی نشان دهد؛ اما هم چنان نشان می دهد که ایالات متحده امریکا فکر می کند که راه حل افغانستان از منطقه می گذرد؛ تصویری که اکثریت مردم افغانستان آن را بی بنیاد می دانند.

فراخوان ناشیانه برای مشارکت کشورهای منطقه، سولاتی را درباره خوشبینانه بودن دیگر بخش های نقشه راه صلح خلق کرده است. در واقع، ایالات متحده امریکا پیشنهاد خود را به گونه ای به طرفین ارایه داد که این تصور را ایجاد کند که قبلاً با طرف های درگیر در مورد آن بحث شده است؛ اما در پایان مشخص شد که برنامه های این کنفرانس منطقه ای از قبل با هیچ یک از طرف ها، به شمول ترکیه ای میزبان به گونه اساسی مطرح نشده است.

ترتیب مجدد مذاکرات

به همین ترتیب، درخواست ایالات متحده برای افزودن بازیگران جدید در روند صلح نیاز به تأمل و دقت دارد. بدون شک، حضور زورمندان قومی و سران جناح های سیاسی در کنفرانس پیشنهادی ترکیه، طالبان را خشنود خواهد ساخت. این گروه از مدت ها به این سو از نبود چهره های نیرومند سیاسی در میز مذاکرات انتقاد کرده و خواستار گفت و گو و مذاکره با آن ها بوده است.

به هر حال، زیبایی ترتیبات فعلی در دوحه این است که تیم مذاکره کننده حکومت یک نقطه عطف در سیاست افغانستان بوده است. حکومتی که برآمده از یک ساختار دولتی است و سرمایه گذاری ۲۰ ساله مردم افغانستان و جامعه جهانی را با خود دارد؛ آن هم به قیمت جان هزاران انسان و تریلیون ها دالر.

منبع: الجزیره

نویسنده: سلطان برکت

مترجم: امیری

برگشتن به روی کرد چانه زنی بزرگ ابرقدرت ها مانند ۱۹۹۲ و ۲۰۰۱ و برگشتاندن زورمندان پر قدرت و یا هم فرزندان شان به میز مذاکرات، مسلماً قربانی های بزرگی که افغانستان را قادر به برداشتن گام های بزرگ ساخت، متأثر می سازد.

علی رغم چالش ها و نابسامانی ها در دولت، اکثر افغانها اتفاق نظر دارند که نهادهای ساخته شده در ۲۰ سال پسین، از سلطه زورمندان بر کشور کاسته و آن ها را تحت حاکمیت قانون در آورده است. ورود مجدد آن ها به مذاکرات درباره آینده افغانستان، زمینه از دست رفتن دست آوردهای دموکراتیک، حقوق زنان و اقلیت ها را فراهم می سازد و تعهد به جلوگیری از اقدامات خشونت آمیز را از میان می برد. با برنامه عجولانه و ترتیبات یک شبه، چطور می توان توقع داشت که طالبان درباره استقرار دولت بعدی اطمینان حاصل کنند؟

این در حالی است که پیشنهاد امریکا برای دریافت راه حل، به خودی خود چالش هایی را نیز خلق می کند. ادامه میانجی گری امریکا میان طرف های افغان، به ویژه این که آن ها بخشی از درگیری اند، دلایل طالبان برای جنگ با نیروهای خارجی را برجسته می سازد.

همه چیز از دست نرفته است

با وجود این که بعید به نظر می رسد که طرح پیشنهادی اداره بایدن بتواند توافق طالبان و ایالات متحده امریکا را تضمین کند و زمینه صلح پایدار را در افغانستان فراهم سازد؛ با آن هم همه چیز از دست نرفته است. مذاکرات از دست رفته صلح می تواند با برداشتن گام ها و ملاحظات ساده احیا شود.

باید در نظر داشت که برخی از چالش ها و تأخیرها در مذاکرات دوحه ناشی از همه گیری ویروس کرونا و محدودیت های ناشی از سفر بوده است. در حالی که جهان در شرایط اضطراری صحتی قرار داشت، برای طرف ها دشوار بود که طبق برنامه پیش بینی شده عمل کنند. تمدید مهلت خروج نیروهای بین المللی می تواند بر این اساس استوار باشد؛ چون هیچ یک از طرف ها مقصر این تأخیرها نبوده اند و این احتمال رسیدن به یک توافق را افزایش می دهد.

یک کنفرانس بین المللی به هدف پشتیبانی - نه جایگزین سازی مذاکرات جاری در دوحه می تواند به طور مشترک از سوی سازمان ملل متحد، ترکیه و قطر سازمان دهی شود تا به پیشبرد مذاکرات بین الافغانی کمک کند. هم چنان، ترکیه می تواند از طریق گروه پشتیبان مذاکرات صلح شامل اندونیزیا، آلمان، ناروی و اوزبیکستان در روند صلح نقش ایفا کند. با توجه به تجربه شش ماه گذشته، در جریان مذاکرات نوعی مداخله و یا تسهیل توسط میزبان مورد حمایت گروه ها ضروری است.

در نهایت، ایالات متحده باید به این ترغیب شود که تجارب تلخ گذشته از تعیین ضرب الاجل های کوتاه را به یاد آورد. وقتی واشنگتن به جای تمرکز روی وضعیت و نیازهای کشور مورد نظر، به ضرب الاجل تمرکز می کند، این ریسک اشتباهات کلان و مخرب را بیش تر می سازد. اگر اداره بایدن از تمرکز روی دست آوردهای کوتاه مدت دوری جوید و به جای آن روی فراهم سازی بستر تأمین صلح پایدار تمرکز کند، در آن صورت امکان دارد توافق پایدار میان افغانها به دست آید.

روند کنونی در دوحه مهم ترین فرصت برای دست یابی به صلح پایدار در افغانستان است. ایالات متحده امریکا و جامعه جهانی به عوض این که مانع این تلاش ها شوند، از آن حمایت کنند.

دیر بخش ویدیو: محمد نصیر کاوشگر
خبرنگاران: عبدالاحمد حسینی، محمدحسین نیک خواه، خلیل رسولی، هما همتا، الیاس طاهری، زهرا عطایی، احمد شاه شاداب، حفیظ علی خیل، توفان عمری، شعیب حکیمی، پرویز کامروز

ویراستاران: علی نظری، اسحق علی احساس
صفحه آرایی: رضا مرادی

پذیرش اعلان: ۰۷۰۰۱۷۵۵۱۰ - ۰۷۸۸۷۸۸۷۹۹
نشانی پستی: صندوق پستی ۰۲۵-۰۳۸، پسته خانه مرکزی، کابل، افغانستان

نشانی دفتر کابل: تایمنی، کابل، افغانستان
صبح نوشته ها را ویرایش می کند. سرمقاله بازتاب دهنده دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه های مطرح شده در مقاله ها، به نویسندگان آن برمی گردد.

سناجر سهیل: sanjarsohail@yahoo.com
مجیب مهرداد: mujib_mehrdad@yahoo.com

خلیل اسیر: 8am.daily@gmail.com
حسین بهش: حسیب بهش

علی شاه حقمیل: علی شاه حقمیل
آسیه حمزه ای: آسیه حمزه ای
دیر رسانه های اجتماعی: نورعلی فرحت

صاحب امتیاز: سناجر سهیل
مدیرمسول: مجیب مهرداد

سر دبیر: خلیل اسیر
دیر گزارش ها: حسین بهش

دیر بخش خبر: علی شاه حقمیل
دیر بخش صلح: آسیه حمزه ای
دیر رسانه های اجتماعی: نورعلی فرحت

Publisher: Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com

Editor-in-Chief: Mujib Mehrdad, mujib_mehrdad@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

STUDENT'S ACCOUNT

حساب جاری محصلین/متعلمین

عزیزی بانک مسرت دارد که محصول ویژه ای خود را به نام "حساب جاری محصلین/متعلمین" راه اندازی کرده است. با افتتاح حساب متذکره، برای محصلین/متعلمین، کارت مجانی ماشین خود پرداز صرافتی و ماستر دیت کارت با تخفیف فیس سالانه داده میشود.

www.azizibank.af 1515

عزیزی بانک
Azizi Bank

فراخوان دولت «زیرزمینی» میانمار به ادامه اعتراضات مردمی

در میانمار بار دیگر دهها هزار نفر در اعتراض به حکومت نظامیان به خیابان رفتند. در جریان تیراندازی بر معترضان، دست کم پنج نفر کشته شدند. دولت «زیرزمینی» از مردم خواست که همچنان از «بنیادهای دموکراسی» در کشور خود دفاع کنند. در ادامه اعتراض مردم میانمار به حکومت کودتایی، روز یکشنبه، ۲۴ حوت (۱۴ مارچ) نیز دهها هزار نفر به خیابان رفتند و علیه نظامیان شعار دادند. به گزارش دویچهوله، ارتشیان به سوی مردم تیراندازی کردند و در نتیجه دست کم پنج نفر از معترضان به قتل رسیدند. گفته می شود عده زیادی نیز به ضرب گلوله زخمی شده اند.

یک شاهد عینی به خبرگزاری آلمان گفته است که در ساعت ۹ بامداد (به وقت محلی) یک نفر در باگو، در شمال شرقی یانگون، پایتخت پیشین کشور، تیرباران شده است.

شاهدان عینی همچنین از قتل سه نفر در محله ای در غرب یانگون و یک نفر در شهر کاشین در شمال کشور خبر داده اند.

در تظاهرات پنجشنبه، ۱۱ مارچ (۲۱ حوت)، دست کم ده نفر جان خود را از دست دادند. تنها در شهر میانینگ هشت نفر به ضرب گلوله سربازان ارتش کودتاگر کشته شدند.

یک خبرنگار خبرگزاری آلمان که برای گزارش از تظاهرات رفته بود، بازداشت شد. در فلمهایی که از بازداشت رابرت بوچیاگا در شبکه های اجتماعی منتشر شده، دیده می شود که او با ضرب و جرح بازداشت شده است.

فدراسیون بین المللی روزنامه نگاران خواهان آزادی فوری بوچیاگا شده است.

خبرگزاری رویترز با استناد به نظرات کارشناسان سازمان ملل گزارش داده که حکومت کودتایی میانمار به جنایاتی مانند سرکوب، قتل و شکنجه دست می زند و تاکنون دهها نفر را به قتل رسانده است.

دولت «زیرزمینی» میانمار که به شکل زیرزمینی در برابر حکومت نظامیان شکل گرفته است، مردم را هم چنان به مقاومت در برابر حکومت کودتا فرا می خواند.

تان، رئیس پیشین پارلمان میانمار، در نواری ویدیویی گفته است که کشور در «تاریک ترین لحظات تاریخ خود» به سر می برد. او از هموطنان خود خواسته است که با عزم راسخ در برابر «دیکتاتوری نامشروع نظامیان» مقاومت کنند.

تان به «اتحاد ملی دموکراسی» تعلق دارد؛ جریانی سیاسی که در عمل حزب سان سوچی شناخته می شود.

از روز اول فبروری امسال که نظامیان در میانمار دست به کودتا زدند، اعتراضات مردمی بی وقفه ادامه دارد.

نیروهای نظامی و انتظامی که در روزهای نخست در سرکوب مردم محتاط بودند، بیش از پیش به خشونت متوسل می شوند و بی مهابا به سوی مردم معترض شلیک می کنند.

به گفته یک سازمان مدافع حقوق زندانیان سیاسی، تاکنون دست کم ۸۰ نفر کشته شده اند. افزون بر این حدود ۲۱۰۰ نفر بازداشت شده اند.

کودتاگران که به حکومت قانونی آنگ سان سوچی پایان دادند و او را بازداشت کردند، علیه او اتهاماتی مانند فساد و رشوه خواری اقامه کرده اند. وکیل خانم سان سوچی، این اتهامات را «مضحک» خوانده است.

با وجود خشونت روزافزون نیروهای امنیتی، تظاهرکنندگان قصد ندارند در برابر حکومت کودتا عقب نشینی کنند.

کیم جون اون به تماس های بایدن نمی دهد

گسترده است و ایالات متحده تماس دیپلماتیک با آن کشور را ضروری می داند.

آنتونی بلینکن، وزیر خارجه و لوید آستین، وزیر دفاع ایالات متحده، هفته آینده برای گفتگو با سران جاپان و کوریای جنوبی به این دو کشور سفر می کنند. تردیدی نیست که نگرانی بابت برنامه اتمی کوریای شمالی یکی از محورهای گفتگوهای آن ها خواهد بود.

کیم جونگ اون، رهبر کوریای شمالی، اندکی قبل از ورود جو بایدن به کاخ سفید، از «گسترش زرادخانه هسته ای» کشورش خبر داده و آمریکا را «بزرگترین دشمن» کشورش خوانده بود.

جو بایدن در جریان کارزار انتخابات ریاست جمهوری، رهبر کوریای شمالی را جنایتکار خوانده و گفته بود «تنها در صورتی حاضر به ملاقات و گفتگو با او است که از زرادخانه اتمی خود دست بردارد.»

دونالد ترامپ، رئیس جمهور پیشین ایالات متحده، سه بار با کیم ملاقات کرد.

ترامپ اعلام کرد چنانچه کوریای شمالی با خلع سلاح موافقت کند، آمریکا اقدامات تحریمی علیه آن کشور را لغو خواهد کرد؛ این گفتگوها و تلاش ها اما نتیجه عملی به دنبال نداشت.

دویچهوله گزارش داده است که دولت جو بایدن برای تماس با رهبر کوریای شمالی چندین بار تلاش کرده، اما تاکنون هیچ پاسخی دریافت نکرده است. ایالات متحده به تلاش برای ارتباط دیپلماتیک با کوریای شمالی که به دنبال گسترش توان هسته ای خویش است، ادامه می دهد.

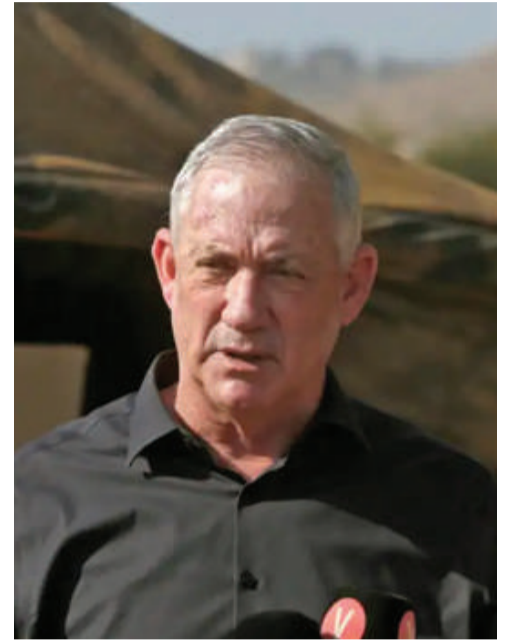
دولت کوریای شمالی تاکنون در برابر تلاش های دیپلماتیک دولت جو بایدن هیچ واکنشی نشان نداده است.

یک مقام بلندپایه دولت آمریکا روز گذشته به خبرگزاری رویترز گفته است که رهبری کوریای شمالی تاکنون به تماس های ایالات متحده هیچ پاسخی نداده است.

این مقام که نخواست نامش فاش شود، می گوید که آمریکا از یک ماه پیش از راه های گوناگون بارها برای کوریای شمالی پیام فرستاده، و با این که نماینده گی این کشور در سازمان ملل نیز در جریان امر بوده، اما هیچ پاسخی از طرف مقابل نرسیده است.

هنوز روشن نیست که بی تفاوتی یا خاموشی کوریای شمالی چه تأثیری بر سیاست ایالات متحده خواهد گذاشت.

کوریای شمالی دارای برنامه های هسته ای و موشکی

وزیر دفاع اسرائیل: در تمام جبهه ها اقدامات پیش گیرانه انجام می دهیم

بنی گانتز، وزیر دفاع اسرائیل، روز گذشته در واکنش به گزارش ها در خصوص حمله اسرائیل بر نفت کش های حامل نفت ایران، گفته است حاضر نیست درباره اقداماتی که کشورش انجام داده، ابراز نظر کند.

به گزارش رادیو فردا و به نقل از جرورالم پست، بنی گانتز در گفتگو با عاموس یادلین، رئیس اندیشکده مطالعات امنیت ملی دانشگاه تل آویو و در پاسخ به پرسشی درباره گزارش رسانه های غربی در مورد حمله اسرائیل بر نفت کش های حامل نفت ایران به مقصد سوریه گفت، من می توانم به شما اطمینان دهم که اسرائیل در قبال نشت نفتی که به سواحل اسرائیل رسید، مسوولیتی نداشته است.

وال استریت ژورنال چندی قبل در گزارشی نوشته بود که از اواخر سال ۲۰۱۹ تاکنون، اسرائیل دست کم ۱۲ کشتی حامل نفت ایران به مقصد سوریه را هدف قرار داده است.

روز شنبه هم لندن تایمز در گزارشی به جزئیات چگونه گی متهم شدن اسرائیل به حملات مکرر بر نفت کش های ایرانی پرداخت و نوشت که نخستین حمله در اکتبر سال ۲۰۱۹ در دریای سرخ باعث نشت نفت شده بود و در تازه ترین آن ها هم در فبروری باعث بروز «فاجعه محیط زیستی» در دریای مدیترانه شد.

بنی گانتز روز شنبه گفته است، من در مورد کارهایی که انجام دادیم یا انجام ندادیم، چیزی نمی گویم؛ ما موظفیم که در همه جبهه ها اقدامات پیش گیرانه انجام دهیم.

به گزارش جرورالم پست، روز جمعه مقام های اسرائیلی حاضر نشدند در خصوص حمله بر کشتی کانترینبر «ایران شهرکرد» ابراز نظر کنند.

رویترز پیش تر گزارش داده بود که کشتی کانترینبر «ایران شهرکرد» روز چهارشنبه، ۲۰ حوت، در آب های بین المللی دریای مدیترانه دچار سانحه شد. طبق این گزارش، در این سانحه کسی مجروح نشده است.

سعید خطیب زاده، سخنگوی وزارت خارجه ایران، در واکنش به سانحه برای «ایران شهرکرد» در دریای مدیترانه گفت، این اقدامی «خرابکارانه» بود.

آقای خطیب زاده هم چنین اعلام کرد که جمهوری اسلامی شناسایی عوامل این اقدام را در دستور کار قرار داده است. وی اما درباره این که در این حادثه به چه عوامل یا کشورهایی ظن وجود دارد، اشاره ای نکرد.

اما وبسایت انصاف نیوز، نزدیک به دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی ایران، به نقل از یکی از اعضای تیم فنی بررسی کننده این حادثه اعلام کرد که براساس «موقعیت جغرافیایی» و «نحوه هدف قرار گرفتن کشتی» به «احتمال قوی» اسرائیل در این حادثه دست داشته است.

این کارشناس که به نام او اشاره نشده است، هم چنین با اشاره به برخورد پرتابه های انفجاری از ارتفاع بالا به عرشه کشتی گفته است که می تواند از یک وسیله پروازی به سمت کشتی شلیک شده باشد.

این سانحه دو هفته پس از آن رخ داد که یک کشتی باربری اسرائیل به نام «موی هلیوس ری» در آب های دریای عمان دچار انفجاری «مرموز» شد.

آغاز سال انتخاباتی آلمان؛ آزمون دشوار حزب مرکل شروع شد

نیز برعهده داشت. کاهش یابد؛ در عین حال، رخدادی ناخوش آیند برای آرمین لاشت که از جنوری گذشته رهبری حزب دموکرات مسیحی را برعهده گرفته است. البته حزب دموکرات مسیحی امیدوار است که به دلیل استقبال از رای دهی به شیوه پستی در شرایط همه گیری کرونا بخشی از تأثیر منفی رسوایی ماسک بر آرای حضوری که روز یکشنبه به صندوق ها ریخته خواهد شد، کاسته شود.

در حال حاضر، ایالت بادن وورتمبرگ ایتلافی از احزاب دموکرات مسیحی و سبزها به ریاست وینفرید کرچمان از حزب سبزها قدرت را در اختیار دارد و در ایالت راینلند فالتس نیز ایتلافی سه گانه از حزب سوسیال دموکرات، سبزها و لیبرال ها به ریاست مالو درایر از حزب سوسیال دموکرات عهده دار قدرت هستند.

سبزها در آخرین انتخابات بادن وورتمبرگ در سال ۲۰۱۶ موفق شدند با پیشی گرفتن از حزب دموکرات مسیحی به قدرتمندترین حزب این ایالت بدل شوند. تازه ترین نظرسنجی ها نیز حاکی است که آن ها در انتخابات روز یکشنبه نیز موفق خواهند شد تا فاصله خود را با حزب دموکرات مسیحی بیش تر کنند.

در ایالت راینلند فالتس نیز سوسیال دموکرات های دارای گرایش چپ میانه نزدیک به ۳۰ سال است که قدرت را در اختیار دارند و امیدوارند که در پی انتخابات روز یکشنبه همچنان صاحب این قدرت باقی بمانند.

انتخابات این دو ایالت، آغاز سال انتخاباتی ۲۰۲۱ در آلمان است که برگزاری انتخابات سراسری در روز ۲۶ سپتامبر، تکلیف صدراعظم این کشور را در پایان ۱۶ سال زمامداری خانم مرکل مشخص خواهد کرد.

انتخابات در دو ایالت آلمان به آزمونی دشوار برای حزب دموکرات مسیحی، حزب صدراعظم آنگلا مرکل، بدل شده است، آن هم تنها شش ماه پیش از برگزاری رای گیری سراسری که نتیجه آن جانشین رهبر پرسابقه این کشور را تعیین خواهد کرد.

یورونیوز گزارش داده است که مردم ایالت های راینلند فالتس و بادن وورتمبرگ در حالی روز یکشنبه، ۱۴ مارچ، به پای صندوق های رای رفته اند که نتایج آخرین نظرسنجی ها از افت محبوبیت اتحادیه دموکرات مسیحی با گرایش راست میانه حکایت دارد.

ناراضی عمومی از روند کند واکسیناسیون کرونا در آلمان و نیز متهم شدن دو عضو این حزب در پارلمان به دست داشتن در تجارت ماسک، موجب شده تا محبوبیت حزبی که صدراعظم آلمان تا سال ۲۰۱۸ رهبری آن را